

ÅRSBERETNING 2008

Adoptionsnævnets årsberetning

www.adoptionsnaevnet.dk

Adoptionsnævnets kontaktoplysninger:

Kristineberg 6

2100 Kbh. Ø

Tlf. 33 92 33 02

Adoptionsnævnet

2009

Publikationen kan hentes på www.adoptionsnaevnet.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	5
Kapitel 1: Adoptionsnævnets opgaver og sammensætning	7
1.1 Nævnets medlemmer	8
1.2 Sekretariatet	8
1.3 Adoptionsnævnets rådgivende børnelæger	8
1.4 Nævnets hjemmeside	9
Kapitel 2: Nævnets behandling af klagesager	11
2.1 Klagesager i 2008	11
2.3 Nævnets afgørelser	13
2.4 Sagsbehandlingstider i nævnet	14
Kapitel 3: Danske bortadoptioner	15
3.1 Proceduren ved anvisning af danske børn	15
3.2 Antallet af børn og godkendte ansøgere	16
3.3 Børn til bortadoption	17
Kapitel 4: Tilsyn	19
4.1 Indberettede sager	20
4.1.1 ORGANISATIONERNES VURDERING AF BØRNENE	21
4.1.2 FORMIDLING VIA "BØRN SØGER FORÆLDRE"	23
4.1.3 SAGER VEDRØRENDE FORMIDLINGEN FRA ETIOPIEN	24
4.1.4 INSTITUTIONEN BAL VIKAS, INDIEN	25
4.2 Indkaldte sager fra de formidlende organisationer	26
4.2.1. SAGER BEROSAT I ORGANISATIONERNE I 2. HALVÅR AF 2006	26
4.3 Indkaldte sager fra statsforvaltningerne	27
4.3.1 SAGER VEDRØRENDE ANSØGERE MED FUNKTIONSNEDSÆTTELSER	27
4.3.2 ADMINISTRATIVE AFGØRELSE	30
4.4 Informations- og tilsynsrejser	32
4.4.1 BOLIVIA	32
4.4.2 VIETNAM	34
4.5 Vejledning til psykologer om psykologundersøgelser i adoptionssager	34
Kapitel 5: Vidensindsamling og forskning	36
5.1 Mødevirksomhed	36
5.1.1 MØDER MED UDENLANDSKE DELEGATIONER	36
5.1.2 INTERNATIONALE MØDER	39
5.2 Arbejdsgrupper	40

5.2.1 KONTAKTGRUPPEN FOR ADOPTION	40
5.2.2 ARBEJDSGRUPPEN VEDRØRENDE ADOPTIONSREFORMEN	41
5.2.3 ARBEJDSGRUPPEN OM STØRRE GENNEMSIGTIGHED PÅ ADOPTIONSOMRÅDET	41
5.3 Indsamling og formidling af viden	41
5.3.1 LANDSMØDE 2008	42
5.3.2 UNDERSØGELSE AF UDVIKLINGEN I VENTETIDER OG ADOPTANTERNES ALDER – PUNKTVISE NEDSLAG 2004-2008	43
5.4 Økonomisk støtte til vidensindsamling	44
Kapitel 6: Statistik om godkendelse og hjemtagelse i 2008	45
6.1 Fase 1	47
6.1.1 ADMINISTRATIVE AFGØRELSER	47
6.1.2 DISPENSATION FRA ALDERSKRAVET OG SAMLIVSKRAVET	48
6.1.3 SPECIALUNDERSØGELSER	49
6.1.4 AFSLAG I FASE 1	50
6.1.5 SAGSBEHANDLINGSTID I FASE 1	50
6.2 Fase 2	51
6.3 Fase 3	51
6.3.1 SPECIALUNDERSØGELSER I FASE 3	52
6.3.2 GODKENDELSENS INDHOLD	53
6.3.3 SAGSBEHANDLINGSTID I FASE 3	54
6.3.4 DEN TOTALE SAGSBEHANDLINGSTID	54
6.4 Matchning	55
6.4.1 STATSFORVALTNINGERNES MATCHNINGSSAGER	55
6.4.2 DE FORMIDLENDE ORGANISATIONERS MATCHNINGSSAGER	60
6.5 Antal hjemtagne børn	64
Øvrige aktører på adoptionsområdet	66
Ordforklaring	68

FORORD

I november 2008 afholdt Adoptionsnævnet landsmøde for alle aktørerne på det danske adoptionsområde. På landsmødet drøftede man blandt andet strukturreformens indflydelse på adoptionsområdet, den aktuelle formidlingssituation og det eksisterende forsøgsprojekt med gratis psykologfaglig rådgivning til adoptivfamilierne (PAS rådgivning). Særlige problemstillinger vedrørende ansøgernes helbredsforhold, adoptioner af danske børn, adoption af vanskeligt anbringelige børn samt undersøgelse og vurdering af ansøgernes ressourcer blev på landsmødet behandlet i fire workshops, hvor medlemmer af nævnet kom med faglige indlæg som grundlag for drøftelse.

I 2008 behandlede nævnet 49 klagesager vedrørende samrådenes afgørelser i godkendelsessager. I 32 (65 %) af de 49 klagesager stadfæstede nævnet samrådets afgørelse, hvilket stort set svarer til andelen af stadfæstelser i 2007. Sammenlignet med 2007 vedrørte flere klagesager i 2008 ansøgernes personlige ressourcer. I 2007 var ansøgernes helbredsforhold den hyppigste årsag til samrådenes afslag i klagesager.

Efter strukturreformens ikrafttræden i 2007 fik statsforvaltningerne mulighed for at træffe såkaldt administrative afgørelser i fase 1 af det godkendelsesforløb ansøgerne gennemgår, når de søger om godkendelse til at adoptere barn fra udlandet. Sekretariatet for samrådet har mulighed for at træffe afgørelse om, at ansøgerne kan fortsætte i fase 2, hvis det vurderes, at ansøgerne utvivlsomt opfylder de generelle betingelser for godkendelse i fase 1. Nævnet gennemgik i 2008 i alt 88 sager, hvor der var truffet en administrativ afgørelse. På baggrund af gennemgangen konstaterede nævnet, at adgangen til at træffe administrative afgørelser i 2008 blev anvendt i vidt omfang. Anvendelsen varierede dog betydeligt fra statsforvaltning til statsforvaltning (mellem 18 og 56 %). Nævnet var i langt de fleste sager enig i, at betingelserne for, at statsforvaltningernes sekretariater kunne behandle sagen, var opfyldt og i behandlingen af sagen.

I 2008 rettede nævnets videnindsamling sig blandt andet mod kortlægning af udviklingen i adoptanternes alder og ventetiden mellem godkendelse af adoptanterne og hjemtagelsen af barnet. Adoptanternes ventetid var i 2008 gennemsnitligt længere end i 2004. Gennemsnitsalderen på godkendelsestidspunktet var lavere. Idet ventetiden på hjemtagelsen af barnet samtidig var øget, var gennemsnitsalderen på hjemtagelsestidspunktet uændret. Kortlægningen viste dog, at der i 2008 var flere ansøgere, der var over 44 år, da de hjemtog barnet.

Nævnets årlige tilsynsrejse gik i 2008 til Bolivia. Som nævnt i årsberetningen for 2007 rettede nævnets tilsyn sig i 2007 mod de formidlende organisationers virksomhed i Sydamerika. Forud for beslutningen om at foretage en tilsynsrejse til Bolivia gennemgik nævnet således i 2007 i alt 21 sager, der vedrørte børn hjemtaget fra Bolivia til Danmark. Gennemgangen gav anledning til en række overvejelser, idet gennemgangen viste, at børnene i en række sager først var frigivet til adoption, efter dommeren havde præmatchet barnet med den danske familie, og efter famili-

en havde underskrevet en accepterklæring af matchningen. Spørgsmålet om forsvarelsen og hensigtsmæssigheden af frigivelsesprocessen var således nævnets vigtigste fokus på rejsen. På nævnets forespørgsel oplyste den bolivianske centralmyndighed inden nævnets rejse, at den formelle frigivelse og matchning af et adoptivbarn først sker under ansøgernes personlige fremmøde for den bolivianske domstol. Før deres ankomst til Bolivia foretages alene en såkaldt præ-matchning/præ-assignment. På baggrund af de informationer, der blev modtaget under besøget, har nævnet ikke bemærkninger til, at adoptionsformidlingen fra Bolivia fortsætter. At frigivelsen ikke er endelig ved præmatchningen, bør efter nævnets opfattelse ikke udelukke, at denne foretages. De danske formidlende organisationer bør dog gøre det klart for adoptionsansøgere, der vælger at adoptere fra Bolivia, at præ-matchningen ikke er bindende, og at man ikke kan forudsige det videre forløb i relation til såvel domstolens som centralmyndighedens behandling af sagen, herunder vurderingen af grundlaget for frigivelsen og de undersøgelser, der er foretaget af barnet i den forbindelse.

Vibeke Rønne
Formand for Adoptionsnævnet

KAPITEL 1: ADOPTIONSNÆVNETS OPGAVER OG SAMMENSÆTNING

Adoptionsnævnet blev oprettet i 1976 som et uafhængigt klage- og tilsynsorgan. Nævnet er nedsat af justitsministeren.

Nævnet består af en formand, der skal være dommer, samt ni medlemmer. Til nævnet er knyttet et selvstændigt sekretariat.

Der er fastsat en forretningsorden for nævnet.

ADOPTIONSLOVEN § 25 B, STK. 1:

Adoptionsnævnet består af en formand og et antal andre medlemmer. Formanden skal være dommer. I behandlingen af hver klagesag deltager mindst 5 medlemmer, herunder formanden eller et medlem, der opfylder betingelserne for at kunne være formand for nævnet. Nævnets afgørelse træffes ved flertal.

Nævnets opgaver vedrører følgende tre hovedområder:

- ◆ Klager over afgørelser truffet af adoptionssamrådene eller de danske adoptionsformidlende organisationer. Det drejer sig navnlig om klager over enten et samråds afslag på en ansøgning om godkendelse som adoptant, eller en formidlende organisations behandling og vurdering af en matchningsag (se ordforklaring). Endvidere behandler nævnet klager over samrådene og samrådssekretariaternes sagsbehandling i forbindelse med afgørelse af konkrete sager.
- ◆ Tilsyn med adoptionssamrådene og de formidlende organisationer. Tilsynsvirkomheden med samrådene består navnlig i at sikre en ensartet praksis på området. Tilsynet med de formidlende organisationer retter sig mod deres behandling af matchningssager, samt virksomhed i udlandet.
- ◆ Indsamling, bearbejdning og formidling af viden om adoptionsområdet i såvel national som international sammenhæng.

Herudover er det nævnets opgave at anvise danske børn til anonym fremmedadoption. Hvis et barn født i Danmark ønskes bortadopteret, er det nævnets opgave at vælge de ansøgere, der skønnes bedst egnede til at adoptere det pågældende barn.

Endvidere har nævnet udpeget et antal børnelæger, som har til opgave at rådgive ansøgerne, når de har fået stillet et udenlandsk barn i forslag.

1.1 Nævnets medlemmer

Adoptionsnævnet består af en formand, en næstformand og otte medlemmer. Nævnetsmedlemmerne udpeges for en periode på fire år ad gangen og er senest blevet beskikket den 1. april 2008.

Nævnets formand er højstretsdommer Vibeke Rønne. Næstformand for nævnet var i 2008 Anette Hummelshøj, daværende kontorchef i Familiestyrelsen. Januar 2009 overtog direktør i Familiestyrelsen, Dorrit Sylvest Nielsen, posten som næstformand. De øvrige otte medlemmer af nævnet var i 2008:

- ◆ Psykolog Lisbeth Liebmann (afløste 1. april 2008 psykolog Marie Gammeltoft)
- ◆ Psykiater Joakim Hoffmeyer
- ◆ Socialrådgiver Pia Eriksen (afløste 1. april 2008 socialrådgiver Birgit Skov Jensen)
- ◆ Intern mediciner Thure Krarup
- ◆ Pædiater Charlotte Olesen (afløste 1. april 2008 pædiater Birgitte Marner)
- ◆ Børne- og ungdomspsykiater Lisbeth Kortegaard
- ◆ Konsulent (lægmænd) Stig Fog
- ◆ Ingeniør (lægmænd) Morten Kaare Hansen (afløste 1. april 2008 journalist Jens Ringberg)

1.2 Sekretariatet

Familiestyrelsen stiller sekretariatsbistand til rådighed for nævnet. Sekretariatet bestod i 2008 af følgende medarbejdere:

- ◆ Sekretariatschef Trine Hede
- ◆ Fuldmægtig Lene Christina Conrad
- ◆ Kontorfuldmægtig Jeanette Tilgreen Christiansen
- ◆ Fuldmægtig Karin Rønnow Søndergaard

1.3 Adoptionsnævnets rådgivende børnelæger

Nævnet har ansat seks børnelæger, som har til opgave at rådgive ansøgere om de helbredsmæssige og psykosociale forhold, der gør sig gældende for det barn, de har fået bragt i forslag.

Når ansøgerne skal tage stilling til et barn i forslag, har de således mulighed for at søge gratis rådgivning hos disse uvildige børnelæger. Ansøgere skal henvende sig til den læge, der dækker den statsforvaltning, hvor ansøgeren bor. På nævnets hjemmeside www.adopt.dk findes navne og kontaktoplysninger på de seks børnelæger.

Da nævnets børnelæger alene har en rådgivende rolle, skal de ikke tage stilling til, om det foreslåede barn ligger inden for eller uden for ansøgernes godkendelse. Råd-

givningen er udelukkende et tilbud til ansøgerne, og ansøgerne bestemmer selv hvilke dokumenter, de eventuelt ønsker at drøfte med nævnets børnelæge. Af samme grunde munder rådgivningen ikke ud i en skriftlig erklæring vedrørende barnets helbredsforhold.

I 2008 ydede nævnets pædiatere rådgivning til ansøgere i 39 tilfælde (26 i 2007). I forhold til det samlede antal af hjemtagne børn i 2008 blev der ydet rådgivning i 10 % af sagerne.

Seks rådgivninger (18 %) vedrørte børn formidlet gennem AC Børnehjælp, mens 33 rådgivninger vedrørte børn formidlet gennem DanAdopt. Dette skal sammenholdes med, at 57 % af alle hjemtagne børn i 2008 blev formidlet gennem AC Børnehjælp, mens 43 % blev formidlet gennem DanAdopt.

Nævnet lader det være op til børnelægerne selv at vurdere, hvordan rådgivningen mest hensigtsmæssigt kan gennemføres, herunder om rådgivningen skal ske telefonisk, under hjemmebesøg eller på anden måde. Som det ses af tabellen nedenfor, foregik næsten ni ud af ti rådgivninger i 2008 telefonisk. I 2008 varede den gennemsnitlige rådgivning 2,49 timer.

HVILKEN TYPE RÅDGIVNING ER DER YDET?

	Antal	Procent
Personlig rådgivning i ansøgerens hjem eller andet sted	2	5%
Telefonrådgivning	34	87%
Både personlig rådgivning og telefonisk rådgivning	3	8%
I alt	39	100%

Det er fortsat nævnets opfattelse, at rådgivningsordningen ikke anvendes i det omfang, det var forudsat i forbindelse med vedtagelsen af den seneste adoptionslov. Forklaringen er formentlig, at de kommende adoptanter modtager den rådgivning, de har behov for andetsteds, eksempelvis hos de formidlende organisationers læger eller egen læge. På denne baggrund vil ordningen blive evalueret i 2009, og vil blive omtalt i nævnets årsberetning for 2009.

1.4 Nævnets hjemmeside

Nævnets hjemmeside www.adopt.dk opdateres løbende. På hjemmesiden findes blandt andet generelle oplysninger om nævnets arbejdsopgaver og sammensætning, reglerne på adoptionsområdet, samt en beskrivelse af godkendelses- og adoptionsprocessen i Danmark.

Herudover er der offentliggjort en række anonymiserede resuméer af udvalgte afgørelser truffet i nævnet, som vurderes relevante for blandt andet samrådets behandling af lignende sager, samt for borgere, der påtænker at klage til nævnet.

Hjemmesiden indeholder også en række statistiske oplysninger om adoptionsområdet. Nævnets publikationer er tilgængelige på hjemmesiden, og det fremgår også, hvilke forskningsprojekter nævnet siden 2000 har valgt at yde støtte til.

Som de foregående år er det i også i 2008 nævnets klare indtryk, at hjemmesiden opfylder et behov for samlet information om adoptionsområdet. Omkring 10.000 personer besøgte hver måned hjemmesiden i 2008, hvilket dækker over ca. 3.000 forskellige brugere. Den gennemsnitlige besøgende brugte ca. et kvarter på hjemmesiden.

KAPITEL 2: NÆVNETS BEHANDLING AF KLAGESAGER

ADOPTIONSLOVEN § 25B, STK. 3

Et samråds afgørelser i medfør af denne lov kan indbringes for Adoptionsnævnet.

Ansørgeres klager til nævnet vedrører hovedsageligt følgende problemstillinger:

- ◆ Afslag på godkendelse til adoption i fase 1 og fase 3 (se ordforklaring)
- ◆ Samrådets beslutning om at iværksætte yderligere undersøgelser af ansøgerne i godkendelsesforløbet
- ◆ Samrådets afgørelse om at trække en godkendelse til at adoptere tilbage
- ◆ Matchningsforslag
- ◆ De formidlende organisationers virksomhed i udlandet

Processen for nævnets behandling af klagesager

Nævnets behandling af en klagesag sker på grundlag af den undersøgelse, der er foretaget i statsforvaltningen. Nævnet har dog mulighed for at beslutte, at der – eventuelt ved statsforvaltningens foranstaltning – skal tilvejebringes nye oplysninger.

Nævnet behandler som udgangspunkt alle klagesager på et møde. Ansøgeren har mulighed for at møde personligt frem på dette møde og redegøre nærmere for sine synspunkter over for nævnet. En del ansøgere vælger at benytte sig af denne mulighed. I 2008 mødte 53 % af ansøgerne personligt for nævnet. I 2007 var den tilsvarende andel 51 %.

Når nævnet har truffet afgørelse i en klagesag, meddeles afgørelsen direkte til ansøgeren. Der sendes en genpart af afgørelsen til ansøgerens statsforvaltning.

2.1 Klagesager i 2008

I 2008 behandlede nævnet 49 klager over samrådenes afgørelser i godkendelsessager. I 2006 og 2007 behandlede nævnet henholdsvis 72 og 47 klager i godkendelsessager.

I 2008 vedrørte ni af de 49 sager enlige ansøgere, mens de øvrige 40 sager vedrørte par.

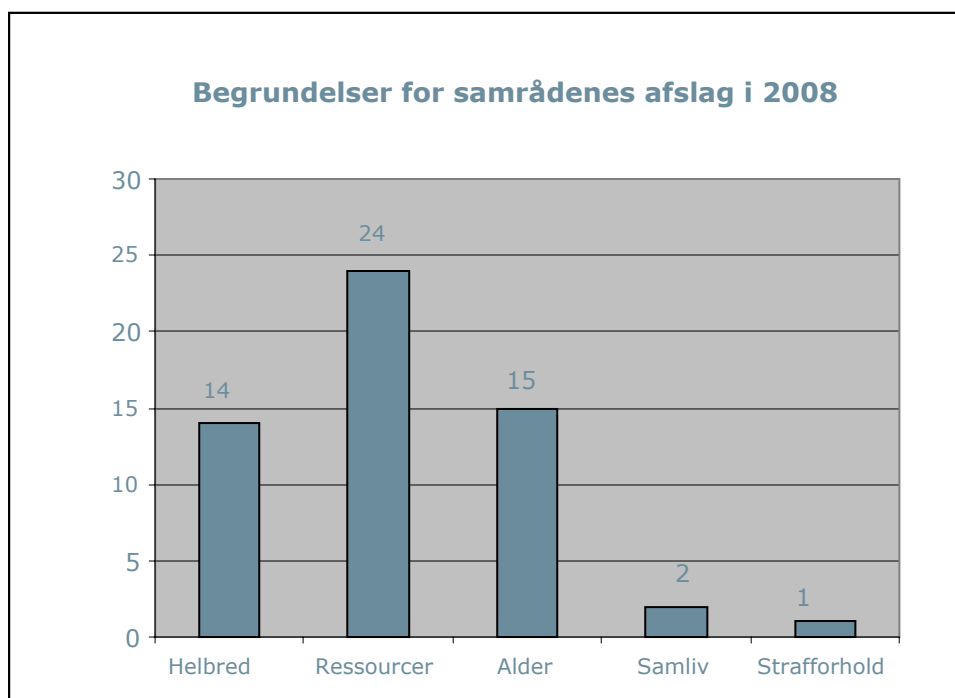
De 49 sager fordeler sig på de fem statsforvaltninger som beskrevet i nedenstående tabel. Tabellen viser ligeledes, hvor mange afslag på godkendelse, sam de enkelte samråd har foretaget i 2008. Det skal dog understreges, at nævnet kan have

behandlet klagesager, der er afgjort i samrådet før 2008, henset til den manglende klagefrist.

NÆVNETS KLAGESAGER I 2008:

	Antal afslag i samrådet på godkendelse i fase 1 og fase 3	Antal klagesager behandlet af nævnet
Hovedstaden	39	17
Sjælland	8	5
Syddanmark	18	8
Midtjylland	25	13
Nordjylland	4	6
I alt	94	49

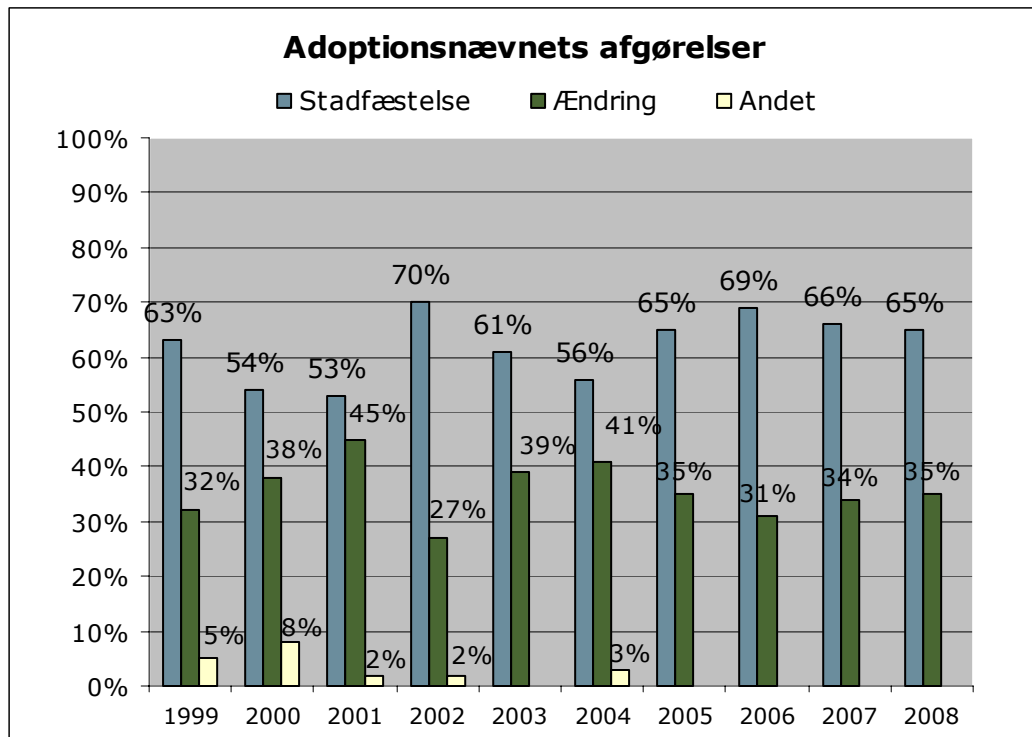
Søjlediagrammet nedenfor viser fordelingen af begrundelser for samrådenes afslag i de 49 klagesager, som nævnet behandlede i 2008. Den typiske begrundelse for samrådets afslag var, at samrådet efter en individuel vurdering af ansøgerens ressourcer ikke havde fundet ansøgeren egnet som adoptant.

2.3 Nævnets afgørelser

Klagesager

Nævnets afgørelser fremgår af nedenstående tabel. Som det ses, ændrede nævnet i otte sager samrådets afgørelse. Herudover blev ni sager tilbagesendt til samrådet, da nævnet enten gav en dispensation (f.eks. fra alderskravet) eller besluttede, at der skulle indhentes nye oplysninger, inden samrådet på ny måtte træffe afgørelse i sagen.

Ud af de 49 klager besluttede nævnet i 13 sager at fremkomme med kritik til samrådene. Denne kritik vedrørte typisk, at samrådene i deres afgørelser ikke havde henvist til relevante retsregler (forvaltningslovens § 24), ikke havde givet klagevejledning (forvaltningslovens § 25) eller ikke havde begrundet afgørelsen tilstrækkeligt konkret over for ansøgerne (forvaltningslovens §§ 22 og 24).

Nævnet er i 2008 fremkommet med kritik i væsentligt flere sager (27%) i 2008 end i 2007, hvor nævnet fremkom med kritik i fire sager (9%). I 2005 og 2006 var det tilsvarende procenttal henholdsvis 25 % og 40 %.

NÆVNETS AFGØRELSE I GODKENDELSESSAGER I 2007 OG 2008

	2007	2008
Stadfæstelse af afslag, delvis godkendelse eller iværksættelse af yderligere undersøgelse	31	32
Ændring af afslag til en godkendelse eller delvis godkendelse	7	8
Tilbagesendt – nævnet har dispenseret	1	0
Tilbagesendt til fortsat behandling	8	9
I alt	47	49

Andre sager

Nævnet behandlede i 2008 desuden fem klager i sager vedrørende matchningsforslag.

Derudover behandlede nævnet 15 klagesager vedrørende andre forhold som navnlig afgørelse om bortfald af godkendelsen, eller anmodning om genoptagelse af godkendelsessagen efter et afslag.

Nævnet udarbejder resuméer af en lang række afgørelser, som vurderes relevante for blandt andet samrådets behandling af lignende sager, samt for borgere, der påtænker at klage til nævnet. Resuméerne offentliggøres løbende på nævnets hjemmeside www.adopt.dk.

Nævnet behandlede i 2008 desuden en lang række tilsynssager. Der henvises herom til kapitel 4 i årsberetningen.

2.4 Sagsbehandlingstider i nævnet

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i de 49 klagesager, som nævnet behandlede i 2008, var 50 dage. Dette er opgjort som bruttosagsbehandlingstiden, dvs. den samlede sagsbehandlingstid fra klagen er modtaget af nævnets sekretariat til afgørelsen er truffet og sendt til ansøgerne. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var i 2006 og 2007 henholdsvis 55 og 49 dage.

KAPITEL 3: DANSKE BORTADOPTIONER

Ansøgere, der ønsker at adoptere et barn født i Danmark, er ikke omfattet af det faseopdelte godkendelsessystem og skal derfor ikke på adoptionsforberedende kursus. Godkendelsesprocessen omfatter fællessamtale med ansøgerne og samtale med hver af ansøgerne, samt hjemmebesøg, hvorefter samrådet træffer afgørelse, om ansøgerne opfylder betingelserne for at blive godkendt.

Adoptionsnævnet varetager opgaven med at anvise danskfødte børn til godkendte adoptanter med henblik på adoption.

3.1 Proceduren ved anvisning af danske børn

GODKENDELSESBEKENDTGØRELSEN § 36:

Når et barn ønskes bortadopteret, udvælger Adoptionsnævnet blandt de ansøgere, der i henhold til § 11 er godkendt som adoptanter af et dansk barn, den ansøger, der skønnes bedst egnet til at adoptere det konkrete barn.

Når ansøgerne er godkendt til adoption af et dansk barn, indsender samrådssekretariatet godkendelsessagen til Adoptionsnævnet. Herefter vil en voteringsgruppe, der består af tre nævnsmedlemmer, gennemgå sagen. Voteringsgruppen bestod i 2008 af Vibeke Rønne, Thure Krarup og Birgit Skov Jensen. Den 1. april 2008 overtog Pia Eriksen Birgit Skov Jensens plads i voteringsgruppen.

Når der er et dansk barn til bortadoption, foretager det pædiatriske medlem af nævnet en lægefaglig vurdering af barnet. På baggrund af de foreliggende oplysninger om barnet, herunder den lægefaglige vurdering og oplysninger om de biologiske forældre, vælger voteringsgruppen fra ventelisten de ansøgere, der efter en konkret vurdering skønnes bedst egnede til at adoptere det konkrete barn. I den forbindelse har blandt andet følgende forhold betydning:

- ◆ Hel- og halvsøskende placeres som udgangspunkt hos samme adoptivfamilie
- ◆ Barnet placeres i en passende geografisk afstand fra de biologiske forældre og deres netværk, således at man minimerer sandsynligheden for, at anonymiteten brydes
- ◆ De biologiske forældres ønsker vedrørende barnets kommende forældre og deres miljø
- ◆ At adoptivforældrenes baggrund, værdier og interesser stemmer overens med de biologiske forældres
- ◆ Ansøgerne har indsigt og rummelighed i forhold til barnets eventuelle familiære dispositioner for sygdomme eller fysiske og psykiske handicap

- ◆ Hvis et barn har særlige behov – for eksempel på grund af fysiske eller psykiske forhold – vil det have betydning, hvilken familie der skønnes bedst egnet til at imødekomme disse behov.

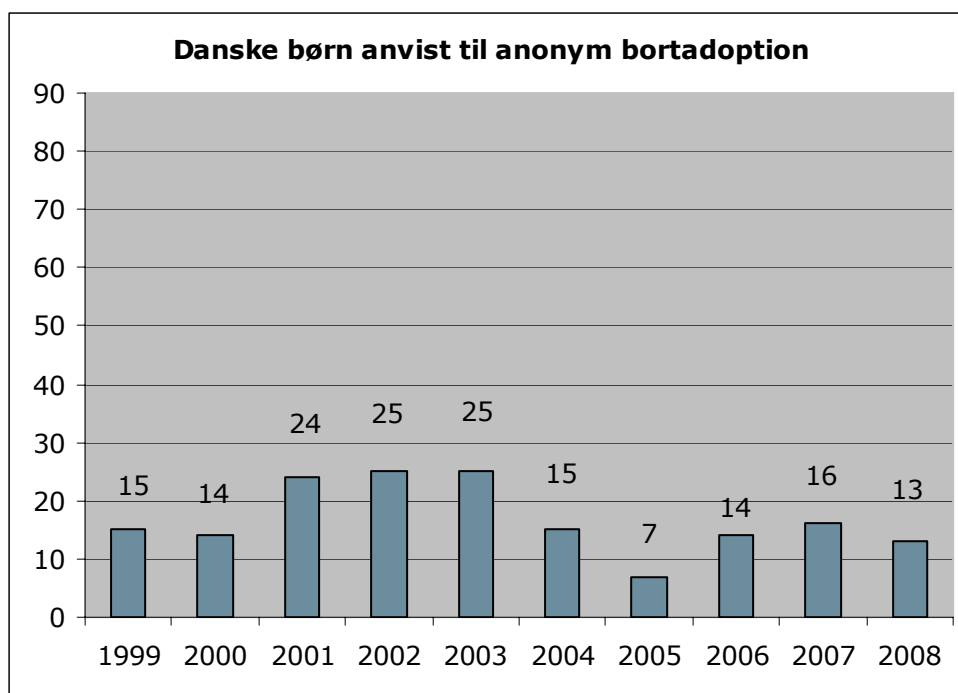
Når voteringsgruppen har udvalgt de ansøgere, der skønnes bedst egnede til at adoptere barnet, giver nævnet besked til den statsforvaltning, hvor ansøgerne bor. Statsforvaltningen orienterer herefter ansøgerne om nævnets beslutning.

I 2008 var nævnets gennemsnitlige sagsbehandlingstid i de danske bortadoptionssager 41 dage. Sagsbehandlingstiden omfatter perioden fra nævnet modtog sagen, til barnet blev anvist til en familie. I 2007 var sagsbehandlingstiden 70 dage. Fra det tidspunkt, hvor alle oplysninger i sagen er klar, herunder samtykket fra de biologiske forældre, prioriteres det meget højt, at sagen bliver hurtigt ekspederet.

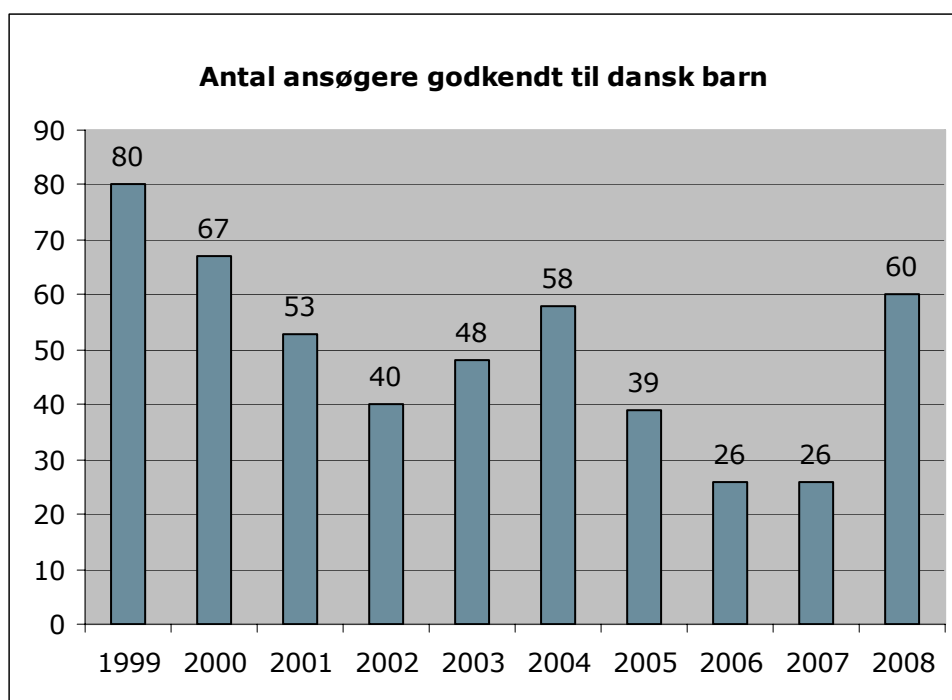
3.2 Antallet af børn og godkendte ansøgere

Der er kun ganske få danske børn til bortadoption. I 2008 blev der bortadopteret i alt 13 danske børn. Tre børn blev anvist til ansøgere, som tidligere har adopteret et dansk barn.

De seneste 10 års udvikling i antallet af danske børn til bortadoption fremgår af diagrammet på næste side. Der er i denne periode anvist i alt 168 børn til anonym dansk bortadoption. I samme periode blev 497 ansøgere godkendt til anonym adoption af danske børn. I 2008 alene blev der godkendt 60 ansøgere.

3.3 Børn til bortadoption

11 af de 13 danske børn, som blev bortadopteret i 2008, blev vurderet inden for en almen godkendelse (se ordforklaring), mens to af børnene blev vurderet til at ligge uden for en almen godkendelse på grund af fysiske eller psykiske forhold.

12 af de 13 børn var under et år gammelt på matchningstidspunktet.

BØRNEGENNEMSNITLIGE ALDER PÅ MATCHNINGSTIDSPUNKTET

	Antal børn
3-4 måneder	7
5-6 måneder	4
7-12 måneder	1
13 måneder eller mere	1

Ét barn havde en anden etnisk oprindelse end dansk. I 2007 var dette tilfældet for 5 ud af 16 børn.

Syv af de 13 børn blev anbragt på spædbarnshjem efter fødslen, mens seks børn blev anbragt i plejefamilier.

Den yngste biologiske mor var 16 år og den ældste var 44 år. I alene fem af sagerne har det været muligt at fastslå, hvem der var barnets biologiske far. Den yngste biologiske far var 23 år og den ældste var 41 år.

Generelt ønsker de biologiske forældre, at barnet ved adoptionen vil få en tryk og kærlig opvækst med mulighed for en god uddannelse og gode oplevelser sammen med familien. I 11 sager havde den biologiske mor ønsker til placeringen af barnet. Det gennemgående ønske var, at barnet blev placeret hos en familie, hvor barnet var ønsket, og hvor der både var en mor og en far. Enkelte har ønsket, at barnet placeres i en familie, der ikke har eller kan få biologiske børn, så der ikke bliver forskel på børnenes status. Enkelte har ønsket, at deres barn kom til at bo på landet hos en familie, der var glad for dyr. Nogle mødre gav udtryk for, at de gerne løbende ville have oplysninger om barnet via opfølgingsrapporter og billeder af barnet. Har den biologiske mor tidligere bortadopteret et barn, har hun typisk ønsket, at barnet vil komme til den familie, som har adopteret det første barn.

KAPITEL 4: TILSYN

Nævnet fører tilsyn med adoptionssamrådene, de formidlende organisationers behandling af matchningsforslag og organisationernes virksomhed i udlandet, herunder organisationernes relation til udenlandske samarbejdspartnere.

Nævnet har ved tilrettelæggelsen af sit tilsyn lagt vægt på, at der ikke alene foretages en bagudrettet kontrol med allerede afgjorte sager, men at tilsynet i vidt omfang også baseres på dialog, hvor eventuelle tvivlsspørgsmål kan drøftes, og den generelle udvikling på adoptionsområdet kan følges.

Tilsyn med de formidlende organisationer

GODKENDELSESBEKENDTGØRELSEN § 40, STK. 2:

Adoptionsnævnet fører tilsyn med de formidlende organisationers virksomhed i udlandet og med de formidlende organisationers behandling af matchingforslag.

Ved langt de fleste internationale adoptioner foretages matchningen af den kompetente instans i afgiverlandet. Derefter vurderer den formidlende organisation, om matchningsforslaget ligger inden for ansøgernes godkendelse. Medmindre matchningen åbenbart ligger inden for ansøgernes godkendelse, bør sagen sendes til afgørelse i samrådet.

Hvis den formidlende organisation er i tvivl, om barnet ligger inden for ansøgernes godkendelse, skal sagen sendes til samrådet, som derpå skal tage stilling til dette. Hvis den formidlende organisation vurderer, at barnet ligger uden for ansøgernes godkendelse, og ansøgerne stadig ønsker at hjemtage barnet, skal sagen ligeledes sendes til samrådet, som i disse tilfælde skal tage stilling til, om ansøgernes godkendelse kan udvides til at omfatte det konkrete barn.

Samrådet inddrages også i matchningssager, hvor en ansøger har reflekteret på en generel omtale af et konkret barn i eksempelvis de formidlende organisationers lister over "special needs" børn ("barn søger forældre").

I forbindelse med nævnets tilsyn med de formidlende organisationers virksomhed i udlandet, foretager nævnet en årlig rejse til et eller flere afgiverlande. I 2008 gik nævnets tilsynsrejse til Bolivia (se kapitel 4.4). Inden tilsynsrejsen gennemgår nævnet typisk en række matchningssager fra det pågældende land. Både forinden og under disse tilsynsrejser er nævnet i dialog med de formidlende organisationer. Der afholdes møder med de relevante myndigheder i afgiverlandet, og nævnet besøger flere af de samarbejdspartner, som de formidlende organisationer har i det pågældende afgiverland.

Herudover har nævnet ført tilsyn med organisationernes virksomhed i udlandet ved behandlingen af en række konkrete sager (se kapitel 4.1). Nævnet har i 2008 desuden indkaldt og gennemgået en række sager fra de formidlende organisationer, hvor ansøgerne har bedt om at få deres sag berosat (se kapitel 4.2).

Tilsyn med adoptionssamrådene

ADOPTIONSNÆVNETS FORRETNINGSORDEN § 23:

Nævnet kan indkalde sager fra de amtskommunale adoptionssamråd til gennemsyn i nævnet.

stk.2. Nævnet underretter adoptionssamrådet om resultatet af gennemgangen.

stk.3. Nævnet kan ikke som led i sin tilsynsvirksomhed omgøre adoptionssamrådenes afgørelser.

ADOPTIONSNÆVNETS FORRETNINGSORDEN § 24:

Nævnet kan afholde møder med adoptionssamrådene. Nævnet kan endvidere afgive vejledende udtalelser og henstillinger til adoptionssamrådene.

Nævnets tilsyn med adoptionssamrådene har navnlig til formål at fremme størst mulig kvalitet og ensartethed i samrådenes afgørelser. Nævnet har ikke mulighed for alene gennem sin funktion som klageinstans at sikre en høj grad af ensartethed i samrådenes praksis, da nævnet kun behandler en mindre andel af samrådets afgørelser.

Blandt andet derfor indkalder nævnet årligt en række sager til gennemsyn i nævnet. I 2008 har nævnet gennemgået sager vedrørende ansøgere med stationære funktionsnedsættelser og sager, hvor samrådssekretariatet har besluttet, at ansøgerne kan fortsætte godkendelsesforløbet efter fase 1 (se kapitel 4.3).

Derudover har nævnet valgt at udbygge sin tilsynsvirksomhed med en generel orientering til samrådene om praksis, herunder ved offentliggørelse af nævnets afgørelser på hjemmesiden samt ved møder med statsforvaltningen.

4.1 Indberettede sager

GODKENDELSESBEKENDTGØRELSENS § 40, STK. 4:

Statsforvaltningen indberetter til nævnet, hvis særlige forhold vedrørende de formidlende organisationers behandling af matchningsforslag giver anledning hertil.

Ud over indberetninger, som nævnet modtager efter afslutningen af en matchningssag, behandler nævnet også klager over samrådenes afgørelser i matchningssager, samt over de formidlende organisationers behandling af matchningsforslag.

Både ansøgere og de formidlende organisationer kan klage til nævnet over et samråds vurdering af et barn. Herudover kan ansøgere klage til nævnet over de formidlende organisationers behandling af matchningsforslag, samt over samrådenes afgørelser om at afslå at udvide deres godkendelse til at omfatte et konkret barn i forslag.

Nedenfor følger en gennemgang af de sager, som er blevet indberettet til nævnet i 2008. Sagerne er opdelt efter den problemstilling, som den enkelte sag har vedrørt.

4.1.1 ORGANISATIONERNES VURDERING AF BØRNENE

Indberetning fra DanAdopt om barn fra Indien

Nævnet blev orienteret af DanAdopt om den konkrete sag, som vedrørte et ansøgerpar, som havde accepteret at hjemtage et barn inden for en almen godkendelse. Umiddelbart inden ansøgernes afrejse til Indien blev statsforvaltningen opmærksom på nogle supplerende oplysninger om barnet, som DanAdopt ved en fejl ikke havde videresendt til statsforvaltningen, og som medførte tvivl om vurderingen af barnet. Ansøgerne ønskede herefter stadig at hjemtage barnet, da de fandt, at de var blevet tilstrækkeligt vejledt af henholdsvis DanAdopts pædiater og en af nævnets rådgivende børnelæger. Statsforvaltningen modsatte sig ikke den planlagte hjemtagelse.

Formelt burde DanAdopt have taget stilling til, om barnet herefter måtte vurderes uden for en almen godkendelse. Såfremt at ansøgerne stadig ønskede at hjemtage barnet efter det var konstateret uden for ansøgernes godkendelse, skulle statsforvaltningen vurdere om ansøgerens godkendelse kunne udvides til at omfatte det konkrete barn.

Indberetningen gav ikke nævnet anledning til bemærkninger. Nævnet noterede sig, at ansøgerne var blevet informeret om de supplerende oplysninger inden afrejsen, og at de følte sig tilstrækkeligt vejledt om barnets helbredsforhold til at de kunne rejse ud som planlagt og føle sig trygge ved adoptionen. Herudover noterede nævnet sig, at DanAdopt havde beklaget fejlen over for statsforvaltningen.

Indberetning fra nævnets rådgivende pædiater vedrørende barn fra Kina matchet af DanAdopt

Den konkrete sag blev indberettet af en af nævnets rådgivende børnelæger og vedrørte det forhold, at de kinesiske oplysninger om barnets motorik var både mangelfulde og fejlagtige. Derudover havde DanAdopt stillet barnet i forslag inden for en almen godkendelse, inden organisationen indhentede supplerende oplysninger om barnet. DanAdopt indhentede i stedet de supplerende oplysninger parallelt med matchningen. DanAdopt besvarede en høring over indberetningen med, at de foreliggende oplysninger om barnet gav et billede af et generelt sundt

barn, og at vurderingen af barnet i øvrigt kunne ændres som følge af eventuelle nye oplysninger.

Efter en gennemgang af sagen var det nævnets opfattelse, at DanAdopt burde have indhentet de supplerende oplysninger og dermed afklaret barnets motoriske færdigheder, inden barnet blev stillet i forslag. Alternativt skulle sagen være sendt til samrådet, da barnet ikke åbenbart lå inden for ansøgerens godkendelse.

Indberetning fra statsforvaltningen Syddanmark vedrørende barn fra Thailand matchet af DanAdopt

Den konkrete sag blev indberettet af Statsforvaltningen Syddanmark og vedrørte et thailandsk barn, som blev stillet i forslag af DanAdopt. Ansøgerne afslog at hjemtage barnet, da det lå uden for deres godkendelsesramme. Ud fra de foreliggende oplysninger var der tvivl om barnets alder, der var angivet til at være såvel 5½ som 6½ år. Tvivlen skyldtes både forskellige dateringer af samme thailandske lægeattest samt vægt- og højdeangivelser, der forekom usandsynlige. Efter at være blevet hørt over indberetningen svarede DanAdopt, at ansøgerne hurtigt afslog at hjemtage barnet, hvorfor DanAdopt valgte ikke at udrede de divergerende oplysninger, men orienterede den thailandske samarbejdspart om ansøgernes beslutning.

Indberetningen gav på denne baggrund ikke nævnet anledning til bemærkninger.

Indberetning fra Statsforvaltningen Syddanmark vedrørende to børn matchet af AC Børnehjælp

Den konkrete sag blev indberettet af Statsforvaltningen Syddanmark og vedrørte to børn matchet af AC Børnehjælp. Statsforvaltningen ønskede nævnets stillingtagen til AC Børnehjælps vurdering af børnene.

Den ene sag vedrørte et barn, hvor AC Børnehjælp havde videresendt sagen til samrådet som en tvivlssag. Samrådet fandt, at barnet klart lå uden for en almen godkendelse. I løbet af barnets første leveuger var det udsat for fysisk mishandling. Herudover var barnet aktuelt i behandling for dobbelt hoftedysplasi.

Efter at være hørt over indberetningen bemærkede AC Børnehjælp, at vurderingen af barnet også burde omfatte en hensyntagen til forholdene i det pågældende afgiverland.

Nævnet fandt efter en gennemgang af sagen, at barnet klart måtte vurderes uden for en almen godkendelse, samt at barnets forhistorie medførte en risiko for hjerneskade. Nævnet fandt dog ikke anledning til at udtale kritik i sagen, da AC Børnehjælp fremsendte sagen til vurdering i samrådet. Nævnet bemærkede dog, at det kan være af betydning for ansøgere, der skal tage stilling til et matchningsforslag, om et barn er vurderet uden for almen godkendelse, eller om organisationen er i tvivl om vurderingen af barnet. Det var nævnets opfattelse, at der ikke bør anlægges en særlig målestok ved vurderingen af børn, som varierer efter det enkelte afgiverland. Hvis forhold i et afgiverland ofte indebærer risici for

børnenes generelle helbredstilstand, bør den formidlende organisation orientere ansøgere herom i landeorienteringen og gøre opmærksom på, at børnene som oftest vil kræve en udvidet godkendelse (se ordforklaring).

Den anden sag vedrørte et barn, som AC Børnehjælp vurderede inden for en almen godkendelse. Barnet havde ifølge det oplyste ar på kroppen, som muligvis kunne være tegn på tidligere mishandling. Statsforvaltningen anførte i sin indberetning, at barnet, efter samrådets opfattelse, burde være vurderet uden for almen godkendelse, som følge af de sparsomme oplysninger om barnets første leveår, eller at der alternativt burde være forsøgt indhentet supplerende oplysninger i form af røntgenbilleder.

Efter en gennemgang af sagen var nævnet enig med samrådet i, at AC Børnehjælp burde have forsøgt at indhente yderligere oplysninger for at afdække, om barnet havde været udsat for mishandling. Hvis det ikke var muligt at få flere oplysninger, var det nævnets opfattelse, at barnet – uanset sin umiddelbart upåfaldende adfærd – burde være vurderet uden for almen godkendelse, henset til de sparsomme oplysninger og mulige tegn på mishandling.

4.1.2 FORMIDLING VIA "BØRN SØGER FORÆLDRE"

Indberetning fra Statsforvaltningen Midtjylland vedrørende formidlingen af børn via "Børn søger Forældre"

Den konkrete sag blev indberettet af Statsforvaltningen Midtjylland og vedrørte et ansøgerpar, der i fase 3 responderede på et konkret barn via AC Børnehjælps "Børn søger Forældre" liste. Statsforvaltningen gjorde i indberetningen opmærksom på den problemstilling, der opstår, når ansøgere, der endnu ikke er endeligt godkendt som adoptanter, responderer på et konkret barn. Efter statsforvaltningens opfattelse bør det ikke være muligt for ansøgere at respondere på et konkret barn, før der er meddelt endelig godkendelse til adoption.

Efter at være hørt over indberetningen har AC Børnehjælp tilkendegivet, at organisationen altid vil foretrække godkendte ansøgere til børnene på "Børn Søger Forældre" listerne. Ikke-godkendte ansøgere vil dog kunne komme i betragtning, hvis der ikke er interesserede ansøgere blandt de godkendte, samt hvis afgiverlandet har erklæret, at der ikke kan findes adoptanter til barnet i andre lande, og at man derfor er indstillet på at afvente en eventuel godkendelse af de pågældende danske ansøgere. Organisationen tillader dog normalt kun ansøgere at respondere på børnene, hvis fase 2 (se ordforklaring) er afsluttet.

Nævnet har tidligere drøftet denne problemstilling på et møde i november 2006 med repræsentanter fra statsforvaltningerne og organisationerne, hvor nævnet tilkendegav, at man bør acceptere at lade ikke-godkendte ansøgere respondere på disse lister, selvom proceduren også lægger et pres på statsforvaltningerne med henblik på hastebehandling af godkendelsessagerne. Nævnet var efter en gennemgang af sagen fortsat af den opfattelse, at proceduren bør kunne anvendes,

idet godkendte adoptionsansøgere dog bør foretrækkes fremfor ikke-godkendte adoptionsansøgere.

4.1.3 SAGER VEDRØRENDE FORMIDLINGEN FRA ETIOPIEN

Nævnet har i 2008 behandlet to indberetninger vedrørende formidlingen fra Etiopien. Disse indberetninger har dannet grundlag for, at nævnet i 2008 har hørt de to formidlende organisationer om den generelle formidlingssituation i Etiopien, herunder de gældende etiopiske regler for frigivelsen af børn til bortadoption. Ved årets afslutning var nævnets behandling af denne høring endnu ikke færdiggjort.

Klage vedrørende adoptionsforløb i Etiopien

Den konkrete sag blev indberettet af et ansøgerpar og vedrørte DanAdopts håndtering af ansøgernes adoptionsforløb i Etiopien. Ansøgerne ønskede, at nævnet tog stilling til en række forskellige aspekter, herunder at DanAdopt skulle have ignoreret de verserende rygter og beskyldninger mod deres daværende kontaktperson i Etiopien, samt at visse oplysninger om barnets baggrund ikke var korrekte. DanAdopt har efter at være hørt over klagen afvist at have handlet mod bedre vidende i relation til såvel adoptionsforløbet som deres daværende kontaktperson. En gennemgang af sagen gav ikke nævnet anledning til at fremkomme med bemærkninger til DanAdopt, da organisationen efter nævnets opfattelse har søgt at afdække de konkrete forhold omkring anklagerne mod deres kontaktperson, så snart organisationen blev gjort opmærksom herpå.

Indberetning fra DanAdopt vedrørende deres kontaktperson i Etiopien

Den konkrete sag blev indberettet af DanAdopt og vedrørte organisationens daværende kontaktperson i Etiopien. I indberetningen redegjorde DanAdopt for, at der var opstået rygter om, at deres daværende kontaktperson havde været involveret i en række alvorlige ulovligheder knyttet til hans arbejde med international adoptionsformidling. DanAdopt var umiddelbart uforstående over for beskyldningerne, men ville forsøge at undersøge rygternes rigtighed, samt kræve at deres daværende kontaktperson skulle bistås af en assistent i sit daglige arbejde med børn.

Nævnet bad efterfølgende DanAdopt om at undersøge, hvorvidt de etiopiske myndigheder var underrettet om beskyldningerne, herunder om der var sket politianmeldelse af deres daværende kontaktperson.

Nævnet modtog herefter kopi af henvendelser om sagen fra DanAdopt til det etiopiske Justitsministerium samt den danske ambassadør i Etiopien, hvor der blev gjort rede for, at fem konkrete sager ikke var blevet gennemført ved retten som forventet. DanAdopts daværende kontaktperson havde givet DanAdopt en urigtig forklaring om, at der blot var ekstraordinær lang ventetid på udskifterne fra retsbogen. Det etiopiske Ministry of Women Affairs (MOWA) orienterede efterfølgende DanAdopt om, at deres kontaktperson ikke kunne gennemføre sagerne på grund af en verserende straffesag.

På baggrund af informationerne fra MOWA rejste DanAdopt til Etiopien, hvor deres daværende kontaktperson blev afskediget og en ny blev udpeget. Under rejsen fik DanAdopt oplysning om, at deres tidligere kontaktperson ikke, som aftalt, havde videregivet betalinger til børnehjemmet, og at han tillige i løbet af de seneste fire år havde været ansat og afskediget af tre andre organisationer. Det etiopiske Justitsministerium havde dog ikke viderebragt denne information til DanAdopt. På nævnets forespørgsel redegjorde DanAdopt efterfølgende for, at der – udover de verserende sager – ikke hidtil var gennemført adoptioner til Danmark med deres tidligere kontaktpersons medvirken. Nævnet modtog efterfølgende oplysning om, at tiltalen mod DanAdopts tidligere kontaktperson var blevet opgivet på grund af manglende bevismateriale, og at det etiopiske Justitsministerium på den baggrund havde været indstillet på at give ham licens på ny. MOWA havde imidlertid ikke tilladt kontaktpersonen at gennemføre adoptionssager, hvilket DanAdopt ikke tidligere var blevet oplyst om. DanAdopt har fremsendt en samlet redegørelse for forløbet, hvori DanAdopt påtager sig ansvaret for den beklagelige udvikling.

Nævnet fandt efter en endelig gennemgang af det samlede forløb ikke anledning til at komme med bemærkninger til DanAdopts håndtering af forløbet. Nævnet noterede sig, at DanAdopt allerede foretog en indberetning til nævnet, da rygterne om deres tidligere kontaktperson opstod og samtidig undersøgte beskyldningernes rigtighed. Nævnet noterede sig desuden, at det etiopiske Justitsministerium undlod at informere DanAdopt om MOWAs holdning til deres tidligere kontaktperson, hvorfor DanAdopt efter nævnets opfattelse ikke kan kritiseres for dette.

4.1.4 INSTITUTIONEN BAL VIKAS, INDIEN

Nævnet har i 2008 behandlet en række indberetninger vedrørende institutionen Bal Vikas i Indien. DanAdopt gjorde i en indberetning i februar 2008 nævnet opmærksom på anklager om, at der på Bal Vikas skulle være foretaget en række overgreb på børn. Umiddelbart herefter modtog nævnet indberetninger om samme problemstilling fra flere adoptivfamilier, herunder 2 danske adoptivfamilier, som havde hjemtaget børn fra Bal Vikas,

Nævnet bad derpå DanAdopt redegøre for deres overvejelser i forhold til deres samarbejde med Bal Vikas. DanAdopt svarede efterfølgende, at organisationen ikke tidligere havde hørt om tilsvarende anklager mod institutionen, men understregede at DanAdopt jo ikke var uvildig i sagen og derfor ikke selv mente at være de rette til at vurdere sagen. DanAdopt anførte endvidere, at organisationen ikke ønskede at afbryde samarbejdet med Bal Vikas på baggrund af de foreliggende oplysninger, da organisationens tillid til Bal Vikas på det foreliggende grundlag var uændret. DanAdopt ville afvente resultatet af nævnets undersøgelse, inden organisationen tog stilling til det fortsatte samarbejde med Bal Vikas.

Efter en række drøftelser af sagen besluttede nævnet at indbyde de involverede familier til et møde, men det viste sig ikke muligt at få dette møde i stand. Nævnet modtog efterfølgende en rapport, hvor 17 adoptanter af forskellig nationalitet,

herunder fire danske familier, redegjorde for deres oplevelser med institutionen samt rejste en række anklager om overgreb på børn mod institutionen. Nævnet bad derpå om DanAdopts kommentarer til rapporten. Nævnet rettede ligeledes skriftlig henvendelse til de fire danske familier, som var medunderskrivere af rapporten. Nævnet bad bl.a. familierne oplyse, om deres udsagn var korrekt gengivet i rapporten. Ingen af de fire familier har efterfølgende ønsket at afkræfte deres udsagn i den pågældende rapport.

Statsforvaltningen Midtjylland orienterede i september 2008 nævnet om en konkret families bekymringer og overvejelser i forhold til Bal Vikas. Nævnet bad efterfølgende DanAdopt om blandt andet at redegøre for deres vurdering af de aktuelle forhold på Bal Vikas. DanAdopt svarede herpå, at de i dag betragter Bal Vikas som et veldrevet indisk børnehjem med fysiske rammer langt over almindelig standard. DanAdopt oplyste, at man absolut ikke har oplevelsen af, at institutionen anvender vold eller mishandling over for børnene. DanAdopt fandt det desuden usandsynligt, at vold eller mishandling tidligere skulle have foregået systematisk på institutionen, uden at DanAdopt ville have fået mistanke herom. Det var DanAdopts fremadrettede vurdering, at DanAdopt i dag ikke har nogen grund til at mistænke institutionen for overlagt mishandling af børn. DanAdopt tilkendegav på denne baggrund også, at man ikke har planer om at afbryde samarbejdet, men fortsætter dialogen med børnehjemmet om børneopdragelse og kulturforskelle.

Efter en endelig gennemgang af sagsforløbet fandt nævnet ikke grundlag for at indstille over for Familiestyrelsen, at styrelsen tog tiltag over for DanAdopts fortsatte samarbejde med Bal Vikas.

Efter nævnets vurdering af DanAdopts oplysninger er der ikke grundlag for at antage, at der i dag finder overgreb på børn sted på institutionen. Nævnet lagde ligeledes vægt på DanAdopts oplysning om, at man er i fortsat dialog med institutionen om vigtigheden af at tilgodese børnenes fysiske og psykiske behov. Da tilsynet med de indiske institutioner henhører under den indiske centralmyndighed *Central Adoption Resource Agency (CARA)*, fandt nævnet derimod grundlag for at foreslå styrelsen at rette henvendelse til CARA og orientere om sagsforløbet.

4.2 Indkaldte sager fra de formidlende organisationer

Nævnets førte i 2008 tilsyn med de sager, som var blevet berosat i de formidlende organisationer på foranledning af ansøgerne.

4.2.1. SAGER BEROSAT I ORGANISATIONERNE I 2. HALVÅR AF 2006

Nævnet har indkaldt alle sager, som i 2. halvår af 2006 blev sat i bero hos de formidlende organisationer på foranledning af ansøgerne. Formålet var primært at undersøge baggrunden for sagernes berosættelse. Endvidere ønskede nævnet at undersøge, i hvilket omfang de formidlende organisationer har fulgt den henstilling,

som nævnet udsendte til organisationerne den 23. maj 2005. I denne henstilling gjorde nævnet opmærksom på, at organisationerne har pligt til dels at notere på sagen, hvad baggrunden for berosættelsen er, dels at oplyse ansøgerne om deres pligt til at orientere statsforvaltningen, såfremt der indtræder ændringer i deres forhold. Det fremgår af godkendelsesbekendtgørelsen, at ansøgerne har pligt til at meddele statsforvaltningen, hvis der indtræder relevante ændringer i ansøgernes forhold.

Det fremgår af førnævnte henstilling, at de formidlende organisationer ikke er forpligtigede til at videregive oplysninger om ændrede forhold, men dog er forpligtigede til at indskærpe ansøgerne deres pligt til selv at meddele dette til statsforvaltningen. Hvis organisationerne modtager en ikke nærmere begrundet anmodning om berosættelse, bør organisationen desuden spørge til baggrunden for ansøgernes anmodning. Nævnet bad i henstillingen også organisationerne sikre, at årsagen til anmodningen blev noteret på ansøgernes sag.

Nævnet gennemgik i denne forbindelse i alt 30 sager. Dette antal svarer til 13 % af det samlede antal hjemtagne børn i sidste halvdel af 2006. Gennemgangen viste, at graviditet i halvdelen af de 30 sager var årsag til, at sagen blev ønsket berosat. Andre årsager var blandt andet manglende parathed hos ansøgerne, separation, svær sygdom eller skifte til den anden formidlende organisation. Nævnets gennemgang af de indkaldte sager viste desuden, at de formidlende organisationer har forskellige fremgangsmåder, når ansøgere ønsker deres sag berosat.

Det var nævnets opfattelse, at de formidlende organisationer ikke konsekvent følger nævnets henstilling af 23. maj 2005 om at kortlægge og registrere årsagen til berosættelsen, og grundet de uens procedurer fandt nævnet det ligeledes usikkert, om begge organisationer konsekvent over for ansøgerne indskærper dem deres pligt til at give oplysning til statsforvaltningen.

På denne baggrund orienterede nævnet Familiestyrelsen om disse forhold, samt gjorde på ny de formidlende organisationer opmærksomme på at følge de retningslinjer, som fremgår af nævnets henstilling af 23. maj 2005.

4.3 Indkaldte sager fra statsforvaltningerne

I 2008 var nævnets tilsyn med statsforvaltningens sagsbehandling i godkendelsessager rettet mod to forhold. Nævnet undersøgte dels statsforvaltningernes praksis i sager med ansøgere med funktionsnedsættelser, dels de administrative afgørelser, truffet i fase 1 af samrådssekretariatet.

4.3.1 SAGER VEDRØRENDE ANSØGERE MED FUNKTIONSNEDSÆTTELSE

På foranledning af Centeret for Ligebehandling af Handicappede (CLH) afholdt nævnets sekretariat i 2008 et møde med CLH. CLH henviste i denne forbindelse

blandt andet til, at der efter adoptionslovsændringen i 2000 ikke er gennemført en undersøgelse af samrådets praksis i godkendelsessager vedrørende ansøgere med funktionsnedsættelser. Det blev efterfølgende besluttet at indkalde de sager, som vedrørte ansøgere med funktionsnedsættelser og var behandlet af samrådene siden 2000. Det overordnede formål var at belyse den gældende praksis, samt undersøge om der kunne være behov for eventuelt at uddybe retningslinjerne i Familiestyrelsens helbredsvejledning vedrørende vurderingen af adoptionsansøgers helbredsforhold med hensyn til funktionsnedsættelser.

Nævnet modtog på denne baggrund i alt 20 sager, som det havde været muligt for samrådene at identificere inden for det pågældende emne. Da sagerne således er udvalgt og indsendt til nævnet efter samrådenes hukommelse, kan det ikke udelukkes, at samrådet siden 2000 har behandlet andre sager af relevant karakter, som ikke er inddraget i dette tilsyn.

Efter en gennemgang af de 20 sager var det nævnets opfattelse, at det vil være vanskeligt at udstede generelle retningslinjer på området, da de indkaldte sager viste et bredt spektrum af funktionsnedsættelser. Der var i nogle sager tale om stationære funktionsnedsættelser, mens andre sager vedrørte en funktionsnedsættelse, som måtte antages at progredierte over tid. I de 20 sager blev der i alt givet afslag på godkendelse i fire sager. Nævnet var i ingen af disse sager uenige i samrådenes afgørelser, og det var nævnets vurdering, at samrådene i de fire sager havde foretaget en konkret og individuel vurdering af ansøgernes egnethed i forhold til at skulle varetage omsorgen for et adoptivbarn.

Det var nævnets opfattelse, at afgørelsen i sager vedrørende ansøgere med funktionsnedsættelser, som i andre sager, må bero på en konkret vurdering af ansøgernes mulighed for at varetage barnets behov, herunder at skabe en god tilknytning og kontakt til barnet. Endvidere vil det have betydning, i hvilken grad funktionsnedsættelsen beslaglægger ressourcer i familiens dagligdag og samlede ressourcer. I relation til betydningen af hjælpemidler fandt nævnet heller ikke anledning til at udtale sig generelt herom, da dette aspekt ligeledes bør bero på en konkret vurdering af, om ansøgernes samlede ressourcer – herunder om de kan skabe en god tilknytning til barnet og varetage dets behov. Da de gennemgåede sager viste et bredt spektrum af funktionsnedsættelser, danner gennemgangen ikke grundlag for at udstede ændrede retningslinier. Det forhold, at en ansøger anvender hjælpemidler kan ikke i sig selv medføre afslag på en ansøgning om godkendelse til adoption.

Efter gennemgangen fandt nævnet det desuden relevant at bemærke over for samrådene, at de i alle sager bør træffe afgørelse, når der foreligger et tilstrækkeligt og forsvarligt afgørelsesgrundlag. Hvis de foreliggende oplysninger i sagen således klart bør medføre et afslag, bør samrådene ikke gå videre i deres undersøgelser. Samtidig fandt nævnet anledning til at bemærke, at samrådene altid bør forholde sig kritisk til indhentet materiale og søge eventuelle modsætningfyldte eller upræcise oplysninger afklaret.

Nævnets gennemgang gav endvidere nævnet anledning til fremkomme med bemærkninger i tre sager, hvor samrådet havde godkendt ansøgerne som adoptanter:

Statsforvaltningen Hovedstaden

Den ene ansøger i denne sag havde fem år forud for ansøgningen fået fjernet en en kræftsvulst fra bihulen til højrepandelap og efterfølgende modtaget strålebehandling. Ved en klinisk vurdering i 2006 blev der ikke fundet tegn på recidiv eller aktuelle symptomer efter strålebehandlingen. Ansøgerne blev i 2007 godkendt i fase 1. Det var nævnets umiddelbare opfattelse, at tumoren burde være vurderet anderledes af samrådet, da der statistisk set er 50 % dødelighed de første 10 år, hvorfor en godkendelse efter fem års observation efter nævnets opfattelse var for vidtgående. Det var nævnets vurdering, at observationstiden i denne sag burde have været mindst otte år, også uanset at hospitalets kontroller almindeligvis afsluttes fem år efter en operation. Efter at være hørt over nævnets bemærkninger til sagen har samrådet erklæret sig enig heri.

Statsforvaltningen Hovedstaden

I denne sag led den ene ansøger af leddegigt og var i 2003 blevet bevilget førtidspension. I pensions sagen forelå en speciallægeerklæring, hvori ansøgerens helbredstilstand blev beskrevet som vekslende og påvirket af hendes tarmsygdom. I de dårlige perioder var ansøgeren ifølge oplysningerne sengeliggende med feber og diarré, og i de gode perioder præget af træthed, ledsmerter og manglende energi. Samrådet besluttede i 2007 at indhente en ny speciallægeerklæring fra samme speciallæge. I denne beskrives ansøgerens gigtsygdom som værende i fuldstændig ro siden 2001. Der er ifølge denne speciallægeerklæring ikke tale om en tarmsygdom, og de pågældende symptomer skulle være forsvundet efter, at ansøgeren i 2004 fik fjernet sin livmoder. Ansøgerne blev i 2007 godkendt i fase 1.

Nævnet noterede sig ved gennemgangen af sagen den diskrepans, der forelå mellem konklusionerne i speciallægeerklæringerne fra samme speciallæge i henholdsvis 2003 og 2007. Det var nævnets opfattelse, at samrådet burde have bedt den pågældende speciallæge forholde sig til denne forskel, herunder navnlig at ansøgeren i den sidste erklæring blev beskrevet som velbefindende siden 2001. Samrådet burde efter nævnets vurdering ikke have godkendt ansøgerne på dette grundlag men eventuelt bedt om en objektiv vurdering fra en anden speciallæge.

Efter at have været hørt over nævnets bemærkninger til sagen, har samrådet svaret, at man ikke har fundet anledning til at betvivle den sygdomsudvikling, der blev beskrevet i den seneste speciallægeerklæring under hensyn til den behandling, som ansøgerne havde modtaget, fjernelsen af livmoderen, samt oplevelsen af ansøgeren under flere møder i statsforvaltningen.

Efter en drøftelse af samrådets bemærkninger var det fortsat nævnets opfattelse, at der i sagen hersker en svær dirskrepans i oplysningerne om ansøgerens helbredsforhold.

Det fremgår, at ansøgeren i 1977 fik konstateret en ledsygdom. I 1985 gik sygdommen ifølge sagens akter lidt i ro, hvorefter den i 1997 blussede op på ny. I en statusattest fra speciallæge i 2002 beskrives ansøgerens erhvervsevne som stærkt og varigt nedsat med mindst 2/3, og intet tyder ifølge speciallægen på, at sygdommen vil gå i ro. Ansøgeren oplyste i 2002, at hun oplever smerter i maven, diarre, kvalme, opkastning, jævnlig feber, regnbuehindebetændelse og blodmangel. Den medicinske behandling, som hun påbegyndte i 1999, har ifølge ansøgeren ikke ført til en bedring, men derimod givet bivirkninger, hvorfor hun i perioder måtte holde pause fra den medicinske behandling. Det fremgår af helbredsattest af 30. januar 2003, at ansøgeren i diarreperioder måtte blive hjemme og være sengeliggende. Der var symptomer som udtalt træthed, manglende kræfter og ledsmerter. Det er uklart på hvilket tidspunkt, ansøgerens tilstand herefter blev bedre. I speciallægeerklæringen fra 2007, udfærdiget af samme speciallæge, som i 2002 udarbejdede førnævnte statusattest, er det anført, at sygdommen har været i fuldstændig ro siden 2001, samt at intet tyder på, at sygdommen vil ende i en kronisk gigtlidelse.

Samrådet burde efter nævnets opfattelse derfor have indhentet en ny speciallægeerklæring fra anden speciallæge med angivelse af risikoen for recidiv, da ansøgeren tidligere har haft recidiv efter 12 år med ro i sin sygdom. En sådan erklæring burde også have belyst ansøgerens behandlingsmuligheder ved eventuelt recidiv, da sygdommen hidtil havde været behandlingsresistent i aktive perioder, en prognose ved fornyet opblussen i sygdommen, og herunder risiko for blivende følger.

Statsforvaltningen Nordjylland

I denne sag havde den ene ansøger ved en ulykke i barndommen mistet førligheden i begge ben, samt pådraget sig skader på begge nyrer. Begge ben blev efterfølgende bortopereret. Ifølge det oplyste var ansøgeren fysisk og socialt relativt velfungerende. Samrådet besluttede i 2000 at indhente yderligere oplysninger med henblik på at undersøge ansøgerens helbredsforhold nærmere. Det fremgik dog ikke af sagens akter, hvilke oplysninger samrådet konkret havde indhentet. Ansøgerne blev efterfølgende godkendt som adoptanter. Nævnet bad efter sin gennemgang af sagen samrådet om at oplyse, hvilke overvejelser og undersøgelser, der i 2000 blev foretaget i forbindelse med beslutningen om at undersøge ansøgerens helbredsforhold nærmere. Samrådet har efterfølgende oplyst til nævnet, at det ikke har været muligt at finde de pågældende oplysninger. Nævnet havde herefter ikke yderligere bemærkninger til sagen, henset til sagens alder. Sagen blev afsluttet i det daværende amtskommunale samråd i 2001.

4.3.2 ADMINISTRATIVE AFGØRELSER

Som noget nyt fik statsforvaltningerne pr. 1. januar 2007 mulighed for at træffe administrative afgørelser i fase 1.

BEKENDTGØRELSE OM FORRETNINGSORDEN FOR ADOPTIONSSAMRÅDENE § 7
Sekretariatet for samrådet har mulighed for at træffe afgørelse om, at undersøgelses- og godkendelsesforløbet kan fortsætte, hvis man vurderer, at en ansøger utvivlsomt opfylder de generelle betingelser. Hvis sekretariatet er i tvivl om, hvorvidt en ansøger opfylder betingelserne, skal sagen forelægges for adoptionssamrådet.

Da der er tale om en relativ ny praksis på området, indkaldte nævnet i 2008 alle sager, hvor statsforvaltningerne i perioden 1. oktober – 31. december 2007 havde truffet en administrativ afgørelse i fase 1. Hensigten med dette tilsyn var at undersøge statsforvaltningernes administration af adgangen til at træffe administrative afgørelser i fase 1.

Nævnet modtog på denne baggrund i alt 88 sager.

Efter gennemgangen af sagerne var det nævnets opfattelse, at adgangen til at træffe administrative afgørelser generelt anvendes i vidt omfang og administreres på en meget hensigtsmæssig måde. Gennemgangen viste dog også, at det umiddelbart synes at være et generelt problem, at der ikke indhentes dokumentation for samlivets varighed i de tilfælde, hvor ansøgerne er gift, men ægteskabet ikke har varet 2 ½ år. Herudover viste gennemgangen, at anvendelsen af administrative afgørelser varierer betydeligt mellem de enkelte statsforvaltninger (jf. kapitel 6.1.1).

Nævnet fandt i tre sager anledning til at fremkomme med bemærkninger:

Statsforvaltningen Sjælland

I denne sag havde den ene ansøger tidligere modtaget en betinget dom og bøde som følge af voldskriminalitet efter straffelovens § 244. Samrådssekretariatet vurderede, at den pågældende ansøger ikke var straffet for forhold, som kunne give anledning til tvivl om ansøgerens egnethed til at adoptere. På denne baggrund blev der truffet en administrativ afgørelse i fase 1.

Det var nævnets opfattelse, at voldskriminalitet har en sådan karakter, at det kan medføre afslag på godkendelse, og at sagen derfor burde være forelagt samrådet til afgørelse i fase 1. Det var endvidere nævnets opfattelse, at samrådet bør få forelagt alle sager, hvor ansøgeren har begået kriminalitet, medmindre der er tale om helt banale forseelser (bødesager).

Statsforvaltningen Hovedstaden

I denne sag havde ansøgerne på ansøgningstidspunktet alene dokumenteret et uafbrudt samliv i ca. to år og to måneder. På ansøgningsblanketten havde de anført at have levet sammen i 6-7 år. Nogle måneder forud for ansøgningen havde de indgået ægteskab. Samrådssekretariatet ses ikke at have taget stilling til baggrunden for ansøgernes forskellige folkeregisteradresser i løbet af de seneste år forud for ansøgningstidspunktet.

Det var nævnets opfattelse, at samrådssekretariatet burde have forelagt spørgsmålet om ansøgernes samliv for samrådet, med henblik på stillingtagen til, hvorvidt samlivskravet kunne anses som opfyldt, eller om der kunne meddeles dispensation fra alderskravet.

Statsforvaltningen Hovedstaden

I denne sag var ansøgerne på ansøgningstidspunktet henholdsvis 38 og 41 år. Omkring fire måneder forud for ansøgningens indgivelse havde de hjemtaget deres første adoptivbarn. Ansøgerne opfyldte betingelserne for at få meddelt aldersdispensation til barn nr. 2 i alderen 0-36 måneder.

Det var dog nævnets opfattelse, at afgørelsen herom burde være truffet af samrådet, da adgangen for samrådssekretariatet til at træffe administrative afgørelser i fase 1 ikke omfatter muligheden for at meddele aldersdispensation.

4.4 Informations- og tilsynsrejser

4.4.1 BOLIVIA

I perioden 10. – 18. september 2008 foretog Adoptionsnævnet en rejse til Bolivia som led i sin tilsynsvirksomhed. Nævnet har ikke tidligere foretaget en informations- og tilsynsrejse til landet og fandt det relevant under hensyn til dels den efterhånden mangeårige adoptionsformidling fra Bolivia, dels det fokus på adoptionsformidling fra sydamerikanske lande, som nævnet gennem de seneste år har haft i sit tilsyn (jf. nævnets årsberetning fra 2007).

Det primære formål med rejsen var at undersøge de formidlende organisationers adoptionsvirksomhed i landet samt indsamle viden om de bolivianske adoptionsregler, navnlig om frigivelses- og matchningsproceduren, herunder hvorledes reglerne fungerer i praksis.

Under rejsen afholdt nævnet møder med den bolivianske centralmyndighed "Vice-ministerio de Género y Asuntos Generacionales", den danske ambassade, en række børnedommere i henholdsvis La Paz og El Alto samt børneforsvaret i La Paz. Nævnet besøgte desuden en række af de børnehjem, hvorfra der formidles børn til international adoption. Nævnet fik således lejlighed til at møde alle aktører i adoptionsprocessen med undtagelse af de sociale myndigheder, som desværre aflyste de planlagte møder. Rejsen foregik alene i La Paz, men det var delegationens indtryk, at det billede, som rejsen gav af adoptionssystemet, var dækkende for hele Bolivia.

Forudgående tilsyn med formidlingen fra Bolivia

Forud for beslutningen om at henlægge årets tilsynsrejse til Bolivia gennemgik nævnet i 2007 21 sager, der vedrørte børn hjemtaget fra Bolivia til Danmark. Dette tilsyn var et led i et samlet tilsyn vedrørende international adoption fra Sydamerika.

Det primære fokus ved gennemgangen var at undersøge omfanget og karakteren af de foreliggende oplysninger om barnets sociale og familiære baggrund, samt omfanget af dokumentationen vedrørende selve adoptions- og frigivelsesprocessen i Bolivia.

Gennemgangen gav anledning til overvejelser omkring hensigtsmæssigheden af formidlingen fra Bolivia, idet det navnlig syntes problematisk, at det i 12 ud af de 21 sager kunne konstateres, at barnet først var frigivet ved abandonneringskendelse, efter dommeren havde matchet barnet med den danske familie, og efter familien havde underskrevet en accepterklæring af matchningen.

På baggrund af gennemgangen rettede nævnet forud for rejsen henvendelse til den bolivianske centralmyndighed om frigivelses- og adoptionsprocessen i Bolivia. Centralmyndigheden gjorde det i denne forbindelse klart, at der forud for den formelle frigivelse alene sker en såkaldt præ-matchning/præ-assignment, mens den formelle matchning først sker under ansøgernes personlige fremmøde for den bolivianske domstol, når barnet er blevet endeligt frigivet.

De 12 sager viste dog, at præ-assignmenten var sket forud for afsigelsen af abandonneringskendelsen. I en redegørelse fra AC Børnehjælp bekræftes det, at det har kunnet forekomme, at abandonneringskendelsen afsiges efter præ-matchningen. Dette forhold ønskede nævnet at undersøge under rejsen til Bolivia, idet barnet efter nævnets opfattelse ikke må matches før frigivelsen. Matchning før frigivelsen er desuden i strid med såvel Haagerkonventionen (se ordforklaring) som den bolivianske lovgivning.

Umiddelbart før rejsen i september 2008 gennemgik nævnet de fem seneste matchningssager fra hver af de formidlende organisationer. Ni ud af disse 10 sager vedrørte børn i alderen 0-36 måneder, mens ét barn blev hjemtaget inden for aldersrammen 24-48 måneder. De fem børn, som blev hjemtaget af DanAdopt, blev formidlet via fire forskellige børnehjem i Santa Cruz, mens de fem børn, som blev hjemtaget af AC Børnehjælp, blev formidlet fra fire andre børnehjem i henholdsvis La Paz og Cochabamba. I alle sagerne fra DanAdopt forelå der dokumentation for, at barnet er frigivet ved abandonneringskendelse forud for præ-matchningen af barnet. Denne oplysning var ikke tilgængelig i sagerne fra AC Børnehjælp.

Konklusioner og anbefalinger

Nævnets rejse gav et grundigt indblik i den juridiske adoptionsproces og de forskellige aktørers rolle i processen. Komplexiteten i det bolivianske adoptionssystem er stor og i en vis grad præget af manglende tillid mellem aktørerne. Det forhold sammenholdt med de relativt få ressourcer hos myndighederne og den hyppige udskiftning af personale medfører, at processen bliver meget langsommelig og præget af manglende erfaring. Dette har store omkostninger for børnene, idet det medfører, at deres ophold på børnehjemmene ofte bliver langvarige.

Spørgsmålet om forsvarligheden og hensigtsmæssigheden af frigivelsesprocessen var nævnets vigtigste fokus på rejsen, og på baggrund af de informationer, der blev

modtaget under besøget, har nævnet ikke bemærkninger til, at adoptionsformidlingen fra Bolivia fortsætter. Det bolivianske adoptionssystem er bygget således op, at centralmyndigheden foretager en prøvelse af såvel frigivelsen af barnet (grundlaget for abandonneringskendelsen) som præ-matchningen og på baggrund heraf udsteder sin adoptabiliteringserklæring, der skal anses som centralmyndighedens tilkendegivelse af, at adoptionsprocessen kan fortsætte (Haagerkonventionens artikel 17c). At frigivelsen således ikke er endelig ved abandonneringskendelsen, bør efter nævnets opfattelse ikke udelukke foretagelsen af en præ-matchning. De danske formidlende organisationer bør dog gøre det meget klart for adoptionsansøgere til Bolivia, at præ-matchningen ikke er bindende, og at man på dette tidspunkt i processen ikke kan forudsige det videre forløb i relation til centralmyndighedens behandling af sagen, herunder vurderingen af frigivelsesgrundlaget og de undersøgelser, der er foretaget af barnet i den henseende.

Under de møder, som nævnet deltog i, blev der redegjort for den generelle modvilje i Bolivia mod internationale adoptioner. Det var indtrykket, at modviljen skyldtes uvidenhed, og at adoption fejlagtigt associeres med trafficking og ikke ses som en social foranstaltning, der kan være til barnets bedste. Trods den generelle modstand imod internationale adoptioner var det nævnets indtryk, at der eksisterer en vis velvilje hos myndighederne og børnedomstolene til at skabe en positiv udvikling på området.

4.4.2 VIETNAM

I oktober 2008 foretog nævnets sekretariat sammen med Familiestyrelsen en informations- og tilsynsrejse til Vietnam. Baggrunden for rejsen var en rapport fra den amerikanske ambassade i Vietnam, som påpegede en række uregelmæssigheder på det vietnamesiske adoptionsområde vedrørende frigivelsesprocessen. Under rejsen mødtes man blandt andet med de vietnamesiske myndigheder på adoptionsområdet.

På baggrund af de informationer, der blev indsamlet på rejsen, samt de danske myndigheders erfaringer og kendskab til den danske adoptionsformidling fra Vietnam, fandt Familiestyrelsen efterfølgende, at den danske adoptionsformidling fra Vietnam på en række punkter er forskellig fra den formidling, der finder sted fra Vietnam til USA. Der eksisterer dog en række uretmæssigheder på det vietnamesiske adoptionsområde, som også de vietnamesiske myndigheder er opmærksomme på. Familiestyrelsen har efterfølgende valgt at skærpe tilsynet med de formidlende organisationers virksomhed i Vietnam, og har samtidig knyttet en række betingelser til organisationernes fortsatte virke i Vietnam.

4.5 Vejledning til psykologer om psykologundersøgelser i adoptionssager

I 2008 reviderede nævnet den hidtidige vejledning til psykologer om psykologundersøgelser i adoptionssager. Vejledningen udgør nævnets retningslinier for undersø-

gelses og erklæringer i sager, hvor der som led i vurderingen af, om ansøgere kan godkendes som adoptanter, iværksættes en psykologisk undersøgelse af de pågældende. Det er nævnets erfaring, at det kan være nyttigt med en faglig vejledning til brug ved udarbejdelse af psykologerklæringer i adoptionssager. Vejledningen indeholder blandt andet vejledende retningslinier for, hvordan psykologerne bør tilrettelægge undersøgelsesforløbet og opbygge erklæringer i sådanne sager. Dansk Psykologforening har haft vejledningen til udtalelse.

Ved udsendelsen af den reviderede vejledning gjorde nævnet samrådene opmærksomme på, at de psykologiske undersøgelser relativt ofte lider af en række mangler i forhold til nævnets vejledning til psykologer om undersøgelser i adoptionssager. De typiske problemer i undersøgelseerne var eksempelvis, at psykologen ikke begrundede, hvorfor der er anvendt tests, eller at der i den samlede konklusion mangler en samlet vurdering, der forholder sig til vurderingerne på baggrund af samtaler og tests, og til eventuelle forskelle imellem disse. Nævnet opfordrede således samrådene til altid at medsende den reviderede vejledning til de relevante psykologer, når der i en konkret sag bedes om en psykologisk undersøgelse. Nævnet opfordrede også samrådene til at indhente supplerende oplysninger fra psykologerne, såfremt rapporterne fra psykologundersøgelserne ikke lever op til vejledningen.

Vejledningen er suppleret med en vejledning til ansøgere, der skal deltage i en psykologundersøgelse og en vejledning til samrådene om, hvorledes samrådet bør forholde sig, når der iværksættes en sådan undersøgelse.

Alle vejledningerne kan læses i deres helhed på www.adopt.dk.

KAPITEL 5: VIDENSINDSAMLING OG FORSKNING

Ifølge nævnets forretningsorden er det en af nævnets opgaver at indsamle, bearbejde og formidle viden om adoption.

Nævnet varetager denne opgave via en række forskellige aktiviteter. Nævnet afholder møder med andre landes adoptionsmyndigheder, de formidlende organisationer og andre danske myndigheder. Endvidere deltager nævnet i en række arbejdsgrupper og yder en mindre økonomisk støtte til adoptionsrelateret forsknings- og videnindsamling. Nævnet har gennem årene desuden selv udarbejdet en række publikationer om forskellige aspekter på adoptionsområdet. Disse publikationer kan læses på www.adopt.dk.

5.1 Mødevirksomhed

I 2008 afholdt nævnets sekretariat en række møder med myndigheder fra Norge, Vietnam, Madagaskar, Tjekkiet, Nigeria, Sydafrika, Færøerne og Finland. Nævnets sekretariat har i 2008 desuden deltaget i to møder for henholdsvis de nordiske og europæiske centralmyndigheder. Endvidere afholdt nævnet i oktober 2008 landsmøde for alle aktører på det danske adoptionsområde.

5.1.1 MØDER MED UDENLANDSKE DELEGATIONER

Delegation fra Vietnam

Nævnets sekretariat og Familiestyrelsen mødtes den 27. marts 2008 med direktøren for Red Cross i Quang Nam provinsen, mr. Hoa, og repræsentanter fra DanAdopt.

Mr. Hoa orienterede på mødet blandt andet om, at det vietnamesiske justitsministerium og den lokale People's Committee havde indført en politik om at begrænse det maksimale antal udenlandske organisationer i Vietnam med henblik på at undgå et usundt konkurrenceforhold. Det vietnamesiske justitsministerium søger desuden at sikre, at kravet om, at al formidling skal finde sted gennem en formidlende organisation, efterleves via en højere grad af kontrol. Endvidere fører ministeriet kontrol med donationerne fra de enkelte organisationer.

Der blev på mødet udtrykt en gensidig positiv oplevelse af samarbejdet i adoptions-sammenhæng mellem Vietnam og Danmark.

Delegation fra Vietnam

Den 16. maj 2008 afholdt nævnets sekretariat og Familiestyrelsen et møde med en anden delegation fra Vietnam, som bestod af repræsentanter fra forskellige myndigheder og institutioner i Ha Tay provinsen, samt repræsentanter fra AC Børnehjælp.

Også i denne sammenhæng blev der udtrykt en gensidig positiv oplevelse af samarbejdet i adoptionsammenhæng mellem Vietnam og Danmark. Fra vietnamesisk side blev den grundige godkendelsesproces i Danmark fremhævet. Det 15 år lange samarbejde med AC Børnehjælp havde desuden, ifølge den vietnamesiske delegation, dannet grundlag for en god samarbejdsmodel i relation til samarbejder.

Den vietnamesiske delegation redegjorde for, at den sociale udvikling i Vietnam afstedkom en fremtidig udvikling, hvor der vil være færre børn til international bortadoption end internationale ansøgere. Denne udvikling knytter sig også til det forhold, at relativt få formidlende udenlandske organisationer er blevet godkendt til at formidle børn til international adoption fra Ha Tay provinsen.

Sekretariatet opfattede mødet som konstruktivt, hvor blandt andet børnenes baggrund, frigivelse og det vietnamesiske adoptionsområde som helhed blev drøftet.

Delegation fra Madagaskar

Nævnets sekretariat og Familiestyrelsen modtog den 27. maj 2008 en delegation fra Madagaskar samt repræsentanter fra AC Børnehjælp. På daværende tidspunkt havde Familiestyrelsen endnu ikke godkendt AC Børnehjælps samarbejde med den madagaskiske centralmyndighed "Ministère de la Population", "Direction de Protection de l'Enfant et de la Famille".

Familiestyrelsen godkendte samarbejdet umiddelbart efter mødet, hvor en række spørgsmål blev afklaret i relation til matchning, regler for økonomisk støtte og bestemmelserne vedrørende opfølgingsrapporter.

Den madagaskiske delegation udviste særlig interesse i at høre om de danske myndigheders arbejde med de adoptionsforberedende kurser, samt hvilket perspektiv de danske myndigheders side anlægger på godkendelse af plejefamilier, set i forhold til de overvejelser der ligger bag godkendelsesproceduren for ansøgere til adoption.

Delegation fra Tjekkiet

Den 9. juli 2008 afholdt nævnets sekretariat og Familiestyrelsen møde med en delegation fra Tjekkiet og en repræsentant fra AC Børnehjælp.

Den tjekkiske delegation udtrykte ønske om, at Danmark, som i tjekkisk optik er et af de vigtigste samarbejdslande i adoptionssammenhænge, ville komme med et indlæg på den åbne konference for tjekkiske adoptionsaktører dagen inden det europæiske møde i Brno i september 2008. Baggrunden for dette ønske var den aktuelle modstand i Tjekkiet over for international adoption.

Sekretariatet kunne oplyse, at der i perioden 1999-2008 er blevet formidlet 127 børn fra Tjekkiet til Danmark. Fra tjekkisk side bifaldt man, at adoptioner efter dansk ret skal foregå via en formidlende organisation, samt at Danmark i europæisk regi har arbejdet for at begrænse antallet af private fremmedadoptioner. Dog blev det fra tjekkisk side fundet problematisk, at adoptanter ændrer børns fornavn i for-

bindelse med adoption, da dette efter delegationens opfattelse kunne virke krænkende i forhold til navnlig større børn.

Møde med "Child Commissioner" fra Sydafrika

Den 1. september 2008 modtog nævnets sekretariat og Familiestyrelsen den sydafrikanske "Child Commissioner" (dommer i adoptionssager) Mrs. Henda Raath. AC Børnehjælp deltog ligeledes i mødet.

Mrs. Henda Raath oplyste, at en ny børnelov forventes snarligt at træde i kraft i Sydafrika. Mrs. Henda Raath udviste særlig interesse i at høre om godkendelseskra-vene for adoptionsansøgere, samt indholdet af de adoptionsforberedende kurser og PAS rådgivningen. Det var særligt centralt for Mrs. Raath at få afdækket, i hvilket omfang der i Danmark eksisterer et beredskab for adoptivfamilien efter adoptionen, samt hvorledes det danske adoptionssystem som helhed er opbygget.

Delegation fra Finland

Nævnets sekretariat og Familiestyrelsen modtog den 15. september 2008 en dele- gation fra "Det Finlandskssvenska Kompetenscentret inom det Sociala Området" (FSCK).

Mødet blev afholdt med henblik på en orientering om det eksisterende PAS projekt med gratis rådgivning til adoptivforældre efter hjemtagelsen, som er iværksat af Familiestyrelsen (se nærmere herom på www.familiestyrelsen.dk). FSCK ville efter besøget i Danmark afholde en infodag om det danske PAS projekt. Denne infodag skulle afholdes i forbindelse med arbejdet med en eventuel lovændring i Finland, hvor et adoptionsforberedende kursus skal være obligatorisk, og der skal eksistere mulighed for rådgivning efter adoptionen.

Familiestyrelsen orienterede således om det politiske arbejde forud for PAS projek- tets iværksættelse, samt det strukturelle og faglige indhold i PAS projektet og de adoptionsforberedende kurser. Nævnets sekretariat orienterede efterfølgende om nævnets sammensætning og opgaver, herunder nævnets behandling af klagesager og nævnets opgave med at sikre ensartetheden i statsforvaltningernes sagsbehand- ling af godkendelsessager.

Rigsombudet fra Færøerne

Mandag den 23. september 2008 deltog nævnets sekretariat i et møde med Rigs- ombudet fra Færøerne, der havde en række konkrete spørgsmål vedrørende betyd- ningen for Færøerne af den danske lovgivning og praksis på familieretsområdet, herunder adoptionsområdet.

Generelt gælder det, at den praksis, som udvikles i Danmark, også kan finde an- vendelse på Færøerne, medmindre andet følger af lovgivning eller andre øvrige for- hold. Man bør dog fremover i forbindelse med udstedelse af administrative retnings- linjer samt vejledninger udtrykkeligt tage stilling til, om disse også skal gælde Fæ- røerne.

Delegation fra Nigeria

Nævnets sekretariat og Familiestyrelsen mødtes den 13. oktober 2008 med en nigeriansk delegation. Mødet blev afholdt på AC Børnehjælps initiativ i forbindelse med delegationens besøg i Danmark. Formålet med besøget var at møde såvel myndigheder som familier, der har adopteret børn fra Nigeria.

Den nigerianske delegation redegjorde blandt andet for det mere overordnede syn på adoption i Nigeria, hvor der er tradition for, at familierne støtter og hjælper hinanden, hvorved antallet af børn til bortadoption begrænses. Ifølge delegationen er der i Nigeria en stor ansvarsfølelse over for de børn, som bortadopteres, hvorfor man var bekymret for, om disse børn blev udsat for rasediskrimination. Af samme grund ønskede de nigerianske myndigheder løbende at foretage rejser til modtagerlandene for at få indsigt i børnenes opvækstvilkår.

5.1.2 INTERNATIONALE MØDER

Nordisk møde

Det årlige møde mellem de nordiske adoptionsmyndigheder blev i 2008 afholdt den 22. – 23. maj i Oslo. Den 22. maj deltog desuden en repræsentant for den hollandske centralmyndighed.

Formålet med de nordiske møder er en gensidig orientering om den seneste udvikling på adoptionsområdet i de enkelte lande, samt en fællesnordisk drøftelse og erfaringsudveksling vedrørende aktuelle aspekter omkring international adoption.

På mødet drøftede man blandt andet, om det kunne være hensigtsmæssigt, hvis den fremtidige struktur på de fælleseuropæiske adoptionsmøder blev tilrettelagt mere struktureret i forhold til såvel det forberedende som det afsluttende arbejde. De nordiske repræsentanter fandt det desuden hensigtsmæssigt, hvis de europæiske møder kunne tilrettelægges med både separate møder for henholdsvis modtager- og afgiverlande, samt fælles møder for alle deltagere. Det blev aftalt på mødet, at et af de nordiske lande vil være vært for det europæiske møde i 2009, som eventuelt vil kunne bruges som forberedende møde for Special Commission i 2010, samt afspejle de drøftede strukturer og mødeformer. Norge har efterfølgende taget værtskabet på sig.

Et andet tema for drøftelser var domicil-begrebet, hvor det blev drøftet, i hvilket omfang de enkelte lande fortolkede begrebet som det faktiske opholdssted eller anlagde en mere subjektiv fortolkning. Det Permanente Bureau (se ordforklaring) er umiddelbart af den opfattelse, at domicil-begrebet bør fortolkes ud fra det faktiske opholdssted, men vil lade det være op til de enkelte lande selv af afgøre, hvilken fortolkning der anvendes. Det blev på mødet aftalt at bringe emnet op i europæisk sammenhæng.

Europæisk møde

Den 25. – 26. september 2008 deltog nævnets sekretariat i det årlige møde mellem de europæiske centralmyndigheder. Mødet blev holdt i Brno, Tjekkiet. Siden tilblivelsen af Haagerkonventionen om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner, har der været tradition for et sådant møde.

På mødte orienterede deltagerne om de eventuelle ændringer og aktiviteter på adoptionsområdet i de enkelte lande. Det Permanente Bureau orienterede om det foreløbige og fremtidige arbejde med at yde rådgivende bistand til udviklingen af adoptionslovgivningen i lande, som ønsker hjælp via Det Permanente Bureaus "Technical Assistance" program, samt præsenterede den endelige udgave af "Guide to Good Practice".

Herudover var blandt andet følgende punkter på dagsordenen:

- ◆ Orientering fra EurAdopt om centrale problemstillinger på adoptionsområdet set fra de formidlende organisationers perspektiv
- ◆ Aktuelle og fremtidige muligheder for adoptionsformidling til homoseksuelle og enlige ansøgere
- ◆ Haagerkonventionens artikel 23-25 – anerkendelse af adoption
- ◆ Modtagerlandenes syn på adoptionsformidling via enten organisationer eller centralmyndigheder
- ◆ Opfølgingsrapporter

På mødet orienterede Peter Selman, University of Newcastle, om udviklingen på det internationale adoptionsområde. Siden 2004 er antallet af internationale adoptioner generelt set faldet markant. De tre største afgiverlande i EurAdopt-regi var i 2004 Kina, Etiopien og Colombia. Selmans gennemgang viste endvidere, at den primære årsag til, at afgiverlandene formidler børn til international adoption, ikke er fødselstallet pr. indbygger, men dårlige økonomiske forhold. Indien skiller sig dog i denne sammenhæng ud, da der formidles få børn til bortadoption på trods af en udbredt fattigdom. Selmans statistik viste desuden, at langt de fleste europæiske børn til international adoption formidles til andre europæiske lande.

5.2 Arbejdsgrupper

Nævnets sekretariat har i 2008 deltaget i diverse arbejdsgrupper nedsat af Familienstyrelsen.

5.2.1 KONTAKTGRUPPEN FOR ADOPTION

Kontaktgruppen for adoption blev etableret i umiddelbar forlængelse af Adoptionsrådets nedlæggelse. Kontaktgruppens formål er at sikre en løbende udveksling af erfaringer og synspunkter mellem aktørerne på adoptionsområdet.

Kontaktgruppen består af repræsentanter fra Statsforvaltningerne Hovedstaden og Midtjylland, samt repræsentanter fra AC Børnehjælp, DanAdopt, Adoption & Samfund, Familiestyrelsen og nævnets sekretariat. I 2008 deltog sekretariatet i fire møder.

På disse møder har man blandt andet drøftet aktuelle forhold i afgiverlandene, den generelle formidlingssituation samt forslag til ændring af godkendelsesrammer og godkendelsens længde.

5.2.2 ARBEJDSGRUPPEN VEDRØRENDE ADOPTIONSREFORMEN

Arbejdsgruppen blev nedsat af Familiestyrelsen i 2006 og består af kontorcheferne for adoptionskontoret i hver statsforvaltning, Familiestyrelsen og nævnets sekretariat. Formålet med nedsættelsen af arbejdsgruppen har været at koordinere processen omkring strukturreformen. I 2008 deltog sekretariatet i tre møder i arbejdsgruppen.

I arbejdsgruppen har Familiestyrelsen løbende orienteret om de felter på adoptionsområdet, som styrelsens arbejde har rettet sig mod, mens sekretariatet har orienteret om nævnets arbejde. Endvidere har der fundet en erfaringsudveksling sted mellem de enkelte statsforvaltninger.

5.2.3 ARBEJDSGRUPPEN OM STØRRE GENNEMSIGTIGHED PÅ ADOPTIONSOMRÅDET

Denne arbejdsgruppe blev nedsat i 2007 af Familiestyrelsen og har til hensigt at følge op på en række administrative omstændigheder ved den danske adoptionsformidling, som revisionsfirmaet Ernst & Young i 2007 i forbindelse med en konkret undersøgelse anbefalede, at man søgte at anskueliggøre i højere grad. Arbejdsgruppen består, ud over Familiestyrelsen, af repræsentanter fra AC Børnehjælp og DanAdopt. Desuden har Ernst & Young deltaget i en række møder i arbejdsgruppen. Sekretariatet har i 2008 deltaget i tre møder i denne arbejdsgruppe.

I 2008 har arbejdsgruppen primært søgt at definere en skabelon til de formidlende organisationer, som skal anvendes ved en fremtidig økonomisk indberetning til Familiestyrelsen.

I 2009 fortsætter arbejdsgruppen sin mødevirksomhed, som blandt andet vil rette sig mod en revidering af de eksisterende autorisationsvilkår for de formidlende organisationer.

5.3 Indsamling og formidling af viden

I 2008 afholdt nævnet landsmøde for aktørerne på det danske adoptionsområde og foretog en undersøgelse af udviklingen i adoptanternes alder og ventetider for perioden 2004-2008.

5.3.1 LANDSMØDE 2008

Den 6. – 7. november 2008 afholdt nævnet landsmøde for adoptionskontorerne i statsforvaltningerne. På landsmødet deltog desuden Rigsombudet på Færøerne, AC Børnehjælp, DanAdopt, Adoption & Samfund og Familiestyrelsen.

Et af emnerne på landsmødet var strukturreformens indflydelse på adoptionsområdet. Nævnet orienterede om sit tilsyn med de administrative afgørelser, som det efter strukturreformen er blevet muligt at træffe i statsforvaltningerne (se kapitel 4). Kontorchefen i Statsforvaltningen Hovedstaden orienterede om forløbet med at etablere et velfungerende kontor efter sammenlægningen i 2007 af opgaverne på adoptionsområdet i statsamtterne og amtskommunerne. Endvidere orienterede Familiestyrelsen om et kommende forslag til ændring af adoptionsloven vedrørende blandt andet udvidelse af adgangen til at foretage adoptioner uden samtykke, som ligeledes vil medføre en række ændringer på adoptionsområdet, hvis forslaget vedtages.

De formidlende organisationer orienterede om den aktuelle formidlingssituation og de krav, som denne udvikling ifølge organisationerne stiller til de undersøgende myndigheder. De seneste år er der sket et fald i antallet af børn til international bortadoption, mens antallet af ansøgere omvendt generelt er stigende. Dette medfører et pres på adoptionssystemet. Dette pres har i nogle lande medført en adoptionsformidling, som i dansk optik forekommer uetisk og uacceptabel, og de skandaler, som denne praksis i visse tilfælde har medført, har øget visse afgiverlandes modvilje over for international adoption. Ifølge de formidlende organisationer stiller denne udvikling krav til myndighederne om at øge fokus på ansøgenes adoptionsmotiv og kulturforståelse i godkendelsesprocessen. De formidlende organisationer opfordrede i denne sammenhæng desuden myndighederne til at overveje hensigtsmæssigheden af at bevare de eksisterende godkendelsesrammer til et barn henholdsvis uden for og inden for en almen godkendelse.

Familiestyrelsen orienterede om den foreløbige status på forsøgsprojektet med gratis rådgivning til adoptivfamilier efter hjemtagelsen (PAS). Knap 25 % af de familier, som er berettiget til at modtage den gratis rådgivning, har siden projektets start valgt at påbegynde et rådgivningsforløb. Disse familier repræsenterer i vidt omfang det samlede billede af adoptanter i forhold til antallet af enlige, par og familier med biologisk barn. De afsluttede rådgivningsforløb strakte sig i gennemsnit over 13 uger og udgjorde gennemsnitligt 3,5 samtale. Ifølge PAS rådgiverne adskiller de vese-rende forløb sig fra de afsluttede forløb ved at være længerevarende og dermed omfattet af flere samtaler. PAS rådgiver Marie Olsen-Kludt fortalte overordnet om de forskellige problematikker, hun støder på i sit arbejde med familierne gennem PAS ordningen, samt hendes oplevelse af familierne som helhed og deres tilgang til adoption og forældreskabet.

Som afslutning på landsmødet afholdt nævnets medlemmer i alt fire workshops om følgende emner:

- ◆ Ansøgernes fysiske og psykiske helbredsforhold, herunder introduktion til nævnets vejledning til speciallæger
(Thure Krarup og Joakim Hoffmeyer)
- ◆ Adoption af ældre børn eller andre vanskeligt anbringelige børn. Hvad kan børnene have med sig, og hvad kan de rumme?
(Lisbeth Kortegaard og Charlotte Olesen)
- ◆ Godkendelse til adoption af danske børn, herunder nævnets henstilling om udarbejdelse af opfølgingsrapporter i danske sager
(Pia Eriksen og Morten Hansen)
- ◆ Undersøgelse og vurdering af adoptionsansøgere resourcer i forhold til etableringen og udviklingen af forældreskabet. Hvilke forventninger, konflikter og temaer er i spil, og hvordan vurderer vi bedst ressourcerne til den kommende familiesituation?
(Lisbeth Liebmann og Stig Fog)

Det samlede referat fra nævnets landsmøde i 2008 kan læses på www.adopt.dk.

5.3.2 UNDERSØGELSE AF UDVIKLINGEN I VENTETIDER OG ADOPTANTERNES ALDER – PUNKTVISE NEDSLAG 2004-2008

Nævnet indhentede i 2008 oplysninger fra de formidlende organisationer vedrørende adoptanternes alder på tidspunktet for godkendelse og hjemtagelse, samt børnenes alder på hjemtagelsestidspunktet.

Hensigten var dels at kaste lys over den aktuelle situation på området, dels anskueliggøre i hvilket omfang disse forhold har udviklet sig i løbet af de seneste år. Sekretariatet modtog oplysninger, der konkret omhandler de to perioder 1. oktober 2004 – 31. marts 2005 og 1. oktober 2007 – 31. marts 2008.

De konklusioner, der foretages i rapporten, skal læses med det forbehold, at der alene er tale om punktvis nedslag i perioden 2004-2008, og at en undersøgelse med et bredere datagrundlag eventuelt vil vise andre udsving.

Sammenfattende kan det siges, at antallet af børn, der er formidlet til Danmark via international adoption, er formindsket mellem de to perioder. Samtidig er adoptanternes ventetid fra godkendelse til hjemtagelse gennemsnitligt steget med ½ år, og andelen af adoptanter, som venter to år eller mere, er steget fra 22 % til 42 %. Enlige adoptanter venter gennemsnitligt længere end ægtepar.

Adoptanterne er i 2007-2008 gennemsnitligt set yngre på godkendelsestidspunktet end i 2004-2005. Der ses dog ikke samme tendens på tidspunktet for hjemtagelsen, hvor adoptanternes alder ikke har ændret sig i nævneværdig grad. Der ses dog en mindre tendens i retning mod flere adoptanter, der er mere end 41 år, når de hjemtager barnet. Udviklingen viser således, at ventetiden afstedkommer flere ældre adoptanter, uanset at adoptanterne er yngre, når de søger om godkendelse til at adoptere.

Gennemsnitligt set synes der ikke at være sket en væsentlig ændring i børnenes alder ved hjemtagelsen. Dog har den aldermæssige sammensætning af feltet af hjemtagne børn ændret sig. Procentdelen af børn, som var under et år gamle på hjemtagelsestidspunktet, er steget, mens procentdelen af børn i alderen 1-2 år er faldet. Samtidig er flere børn 3-5 år ved hjemtagelsen. På hjemtagelsestidspunktet har aldersforskellen mellem barn og adoptant ikke ændret sig betydeligt. Dog ses en svag tendens til en stigning i denne aldersforskel.

Hele rapporten kan læses på www.adopt.dk.

5.4 Økonomisk støtte til vidensindsamling

Nævnet valgte i 2008 at yde økonomisk støtte med 110.000 kr. til den internationale organisation "The International Resource Centre for the Protection of Children in Adoption" (ISS/IRC). Dette beløb udgjorde den samlede bevilling, som nævnet i 2008 kunne uddele som led i sin opgave med at indsamle, bearbejde og formidle viden om adoption.

ISS/IRC er en afdeling under organisationen "International Social Service" (ISS), som arbejder med at fremme implementeringen af FN's Børnekonvention og Haagerkonventionen om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner. ISS har deltaget ved udarbejdelsen af begge konventioner.

ISS/IRC's målsætning er at fremme og forbedre rettighederne for børn, der befinder sig i situationer, hvor de er i risiko for at blive forsømt eller efterladt, samt børn, hvor familiepleje og adoption kan komme på tale.

Det er nævnets opfattelse, at ISS/IRC udfører en væsentlig og helt særlig funktion på adoptionsområdet i relation til indsamling og formidling af viden om internationale adoptioner. Eksempelvis har ISS/IRC netop udarbejdet en undersøgelse vedrørende adoption af ældre børn. Nævnet har som økonomisk bidragsyder endvidere mulighed for at søge bistand hos ISS i helt konkrete spørgsmål. Denne vidensdeling udgør et centralt redskab i nævnets arbejde, da nævnet derved har mulighed for at holde sig ajour med det internationale adoptionsområde.

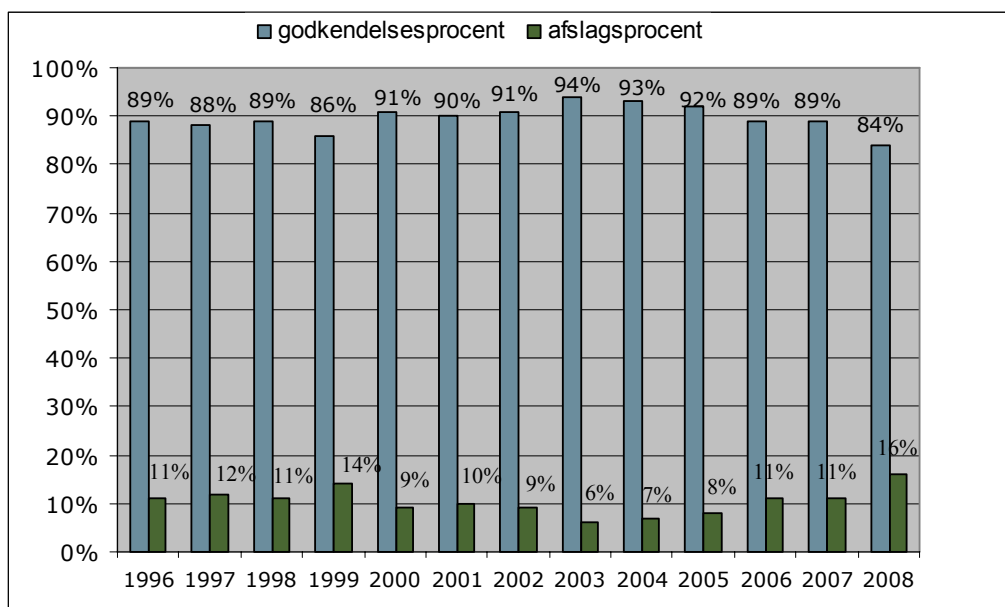
KAPITEL 6: STATISTIK OM GODKENDELSE OG HJEMTAGELSE I 2008

AFGØRELSER OM GODKENDELSE SOM ADOPTANT

	2007	2008
Afgørelser i alt	571	533
Godkendelser efter fase 3	510	448
Godkendelsesprocent	89%	84%
Afslag efter fase 1	36	45
Afslag efter fase 3	25	40
Afslag i alt	61	85
Afslagsprocent	11%	16%

Der er i tallene taget hensyn til nævnets eventuelle omgørelser (dvs. tabellen viser antallet af afgørelser efter, at nævnet eventuelt har ændret samrådets afgørelse). I 9 af de 85 sager, hvor ansøgere fik "afslag i fase 3", fik de til gengæld en "delvis godkendelse".

GODKENDELSES- OG AFSLAGSPROCENT 1996-2008

Som det ses af tabellen øverst side 46, var godkendelsesprocenten højest i Statsforvaltningen Nordjylland (90 %), mens den var lavest i Statsforvaltningen Hovedstaden (81 %). Denne begrænsede forskel i godkendelsesprocenten kan ses som et udtryk for en tendens til større ensartethed i statsforvaltningernes praksis efter strukturreformens ikrafttræden i 2007.

AFGØRELSESR OM GODKENDELSE SOM ADOPTANT I 2008

	Afgørelser i alt	Godkendelser	Afslag efter fase 1	Afslag efter fase 3
Hovedstaden	192	156 (81%)	17	19
Sjælland	72	64 (89%)	5	3
Syddanmark	103	86 (83%)	10	7
Nordjylland	29	26 (90%)	2	1
Midtjylland	137	116 (85%)	11	10
Hele landet	533	448 (84%)	45	40

AFGØRELSESR FORDELT PÅ PAR OG ENLIGE

	Ansøgerpar	Enlige ansøgere
Godkendelser	408	40
Afslag fase 1	41	4
Afslag fase 3	29	11
Afslag i alt	70	15
Afgørelser i alt	478	55

GODKENDELSESPROCENTER FOR PAR OG ENLIGE 1996-2008

	Ansøgerpar	Enlige ansøgere	Alle ansøgere
1996	91%	37%	89%
1997	89%	64%	88%
1998	90%	46%	89%
1999	88%	59%	86%
2000	92%	77%	91%
2001	91%	71%	90%
2002	92%	79%	91%
2003	94%	85%	94%
2004	93%	93%	93%
2005	92%	87%	92%
2006	89%	89%	89%
2007	90%	84%	89%
2008	85%	73%	84%

6.1 Fase 1

6.1.1 ADMINISTRATIVE AFGØRELSE

BEKENDTGØRELSE OM FORRETNINGSORDEN FOR ADOPTIONSSAMRÅDENE § 7
Sekretariatet for samrådet har mulighed for at træffe afgørelse om, at undersøgelses- og godkendelsesforløbet kan fortsætte, hvis man vurderer, at en ansøger utvivlsomt opfylder de generelle betingelser. Hvis sekretariatet er i tvivl om, hvorvidt en ansøger opfylder betingelserne, skal sagen forelægges for adoptionssamrådet.

Som det ses af tabellen på næste side, blev 48 % af afgørelserne i fase 1 truffet af samrådssekretariatet i 2008. I 2007 var det tilsvarende procenttal 38 %. Som i 2007 varierer det mellem statsforvaltningerne, hvor ofte der træffes en administrativ afgørelse. Blandt andet ses det af tabellen, at statsforvaltningerne Nordjylland og Hovedstaden adskiller sig betydeligt fra hinanden på dette felt.

Som tidligere nævnt i kapitel 4.3.1 har nævnet i 2008 gennemgået en række sager, hvor der er truffet administrativ afgørelse i fase 1. Nævnet konstaterede ved denne gennemgang, at årsagen til denne forskel blandt andet var, at adgangen til at træffe administrative afgørelser anvendes i videre omfang i de statsforvaltninger, hvor der er en lægekonsulent til rådighed for samrådssekretariatene.

AFGØRELSE I FASE 1

	Administrative afgørelser procent	Samrådsafgørelser (afslag eller tilsagn om fortsættelse) Procent	Afgørelser i fase 1 i alt
Hovedstaden	120 (61%)	76 (39%)	196
Sjælland	33 (49%)	35 (51%)	68
Syddanmark	53 (52%)	50 (48%)	103
Nordjylland	4(14%)	24 (86%)	28
Midtjylland	45 (33%)	93 (67%)	138
Hele landet	255 (48%)	278 (52%)	533*

*) Årsagen til forskellen i det totale antal for hver enkelt statsforvaltning mellem denne tabel og tabellen "Afgørelser om godkendelse som adoptant 2008" er, at nogle ansøgere har skiftet bopæl mellem fase 1 og fase 3

6.1.2 DISPENSATION FRA ALDESKRAVET OG SAMLIVSKRAVET

GODKENDELSESBEKENDTGØRELSEN § 6 STK. 1:

Det er en betingelse for at blive godkendt som adoptant, at ansøgerens alder på ansøgningstidspunktet ikke overstiger barnets alder med mere end 40 år.

Der kan dog dispenseres fra alderskravet, hvis:

- ◆ Kun den ene ægtefælles alder overstiger 40-års grænsen, mens den anden ægtefælle er noget yngre
- ◆ Ansøgeren, efter at have modtaget et adoptivbarn, søger om godkendelse til et adoptivbarn mere inden for rimelig tid
- ◆ Der foreligger særlige omstændigheder

I 2008 var den gennemsnitlige alder blandt ansøgerne 36 år for både kvinder og mænd.

Samrådene valgte i 2008 at dispensere fra aldersreglen i 79 ud af 84 ansøgninger herom. Dette svarer til 15 % af det samlede antal afgørelser, som samrådet eller statsforvaltningen i 2008 traf i fase 1. Som det fremgår af tabellen neden for, blev de fleste aldersdispensationer givet under henvisning til, at den ene ægtefælle var noget yngre end den anden, eller at ansøgerne søgte om godkendelse til endnu et barn inden for rimelig tid efter at have hjemtaget et adoptivbarn.

ALDERSDISPENSATIONER

	2008
Ansøgninger om dispensation	84
Dispensationer fra alderskravet	79 (94%)
§ 6, stk. 2, nr. 1 ("noget yngre")	32
§ 6, stk. 2, nr. 2 ("inden rimelig tid")	47
§ 6, stk. 2, nr. 3 ("særlige omstændigheder")	2

GODKENDELSESBEKENDTGØRELSEN § 8:

Et ægtepar kan kun godkendes som adoptanter, hvis de på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen har samlevet i mindst 2 ½ år, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

Som det fremgår af nedenstående tabel, er der i 2008 søgt og givet ganske få dispensationer fra samlivskravet. Til sammenligning dispenserede samrådene i 2007 fra samlivskravet i 12 ud af 21 sager.

DISPENSATION FRA SAMLIVSKRAVET

	2008
Ansøgninger om dispensation	10
Dispensationer fra samlivskravet	4

6.1.3 SPECIALUNDERSØGELSER

Hvis samrådet i den enkelte sag vurderer, at der er behov for en specialundersøgelse af ansøgerne, før der kan træffes afgørelse i fase 1, kan samrådet beslutte at iværksætte en sådan undersøgelse.

I 2008 traf samrådet i 67 afgørelser (13 % af alle afgørelser i fase 1) beslutning om at iværksætte en speciallægeundersøgelse i fase 1. I 2007 blev der iværksat 54 speciallægeundersøgelser (10 %), mens der i 2006 blev iværksat 90 (12 %). Af de 67 sager, hvor der i 2008 blev iværksat speciallægeundersøgelse, blev der i 22 sager (33 %) givet afslag på godkendelse.

SPECIALUNDERSØGELSER I FASE 1

	2008
Iværksatte specialundersøgelser	67
Procent af alle afgørelser	13%
Medicinske undersøgelser	56
Psykiatriske undersøgelser	13
Psykologiske undersøgelser	4

6.1.4 AFSLAG I FASE 1

BEGRUNDELSER FOR AFSLAG I FASE 1

	2008	Procent af afslag i fase 1 (n=45)	Procent af alle afgørelser (n=533)
Alder	2	4%	0,4%
Samliv	8	18%	2%
Helbred	30	67%	6%
Økonomiske forhold	1	2%	0,2%
Strafforhold	2	4%	0,4%
Andet	5	11%	1%

*) Det bemærkes, at der kan forekomme flere begrundelser i den enkelte sag, hvorfor antallet af begrundelser i den øverste tabel på side 50 overstiger antallet af afslag.

6.1.5 SAGSBEHANDLINGSTID I FASE 1

I 2008 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i fase 1 95 dage, hvilket er 11 dage kortere end i 2007. I 2006 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 92 dage. Sagsbehandlingstiden udgør tidsrummet fra ansøgningen indgives til statsforvaltningen, til der er truffet afgørelse, om ansøgerne kan fortsætte godkendelsesforløbet.

Som det fremgår af tabellen på næste side, var der forholdsvis stor variation i sagsbehandlingstiden i de fem statsforvaltninger. Statsforvaltningen Hovedstaden havde den korteste sagsbehandlingstid og var samtidig den statsforvaltning, hvor der blev truffet flest administrative afgørelser i fase 1 (61 %). Statsforvaltningen Syddanmark havde den længste sagsbehandlingstid, selvom det også var den statsforvaltning, hvor der blev truffet næstflest administrative afgørelser (52 %). Sagsbehandlingstiden kan derfor ikke siges entydigt at knytte sig til omfanget af administrative afgørelser.

SAGSBEHANDLINGSTIDER I FASE 1

	Gennemsnit
Hovedstaden	79 dage
Sjælland	89 dage
Syddanmark	127 dage
Nordjylland	105 dage
Midtjylland	93 dage
Hele landet	95 dage

6.2 Fase 2

Fase 2 i undersøgelses- og godkendelsesforløbet består af et adoptionsforberedende kursus. Dette kursus er obligatorisk for alle ansøgere, der søger om godkendelse til udenlandsk barn og ikke tidligere har adopteret.

Formålet med kurset er blandt andet at medvirke til at give de enkelte ansøgere mulighed for at gennemarbejde de vanskeligheder, der kan opstå ved enhver adoption, hvorved ansøgerne eventuelt vil få øje på aspekter omkring adoption, som de ikke tidligere har været opmærksomme på.

ADOPTIONSFORBEREDENDE KURSER

	2005	2006	2007	2008
Antal deltagere (alle førstegangsansøgere)	1071	1106	756	707
-heraf par	501	507	354	332
-heraf enlige	69	92	48	43

Kilde: Familiestyrelsen

6.3 Fase 3

Som det ses af de to nedenstående tabeller, behandlede samrådene i alt 354 sager, hvor ansøgerne havde deltaget i det adoptionsforberedende kursus. Ud af disse 354 sager ønskede ansøgerne i otte sager ikke at fortsætte deres adoptionssag efter at have deltaget i kurset. Som de tidligere år var der i 2008 meget få ansøgere, som valgte ikke at fortsætte godkendelsesforløbet efter at have deltaget i det adoptionsforberedende kursus.

HAR ANSØGEREN ANMODET OM, AT FASE 3 PÅBEGYNDES

- ALLE ANSØGERE:

	2008
Ja	510
Nej, ansøgeren har ikke ønsket at sagen skal fortsætte	37
Nej, sagen er henlagt efter 3 måneder/1 år	85
I alt	632

HAR ANSØGEREN ANMODET OM, AT FASE 3 PÅBEGYNDES

- ANSØGERE, SOM HAR DELTAGET I DET ADOPTIONSFORBEREDENDE KURSUS

	2008
Ja	346
Nej, ansøgeren har ikke ønsket at sagen skal fortsætte	8
Nej, sagen er henlagt efter 3 måneder/1 år	ingen
I alt	354

6.3.1 SPECIALUNDERSØGELSER I FASE 3

Som i fase 1 kan samrådet også i fase 3 beslutte at iværksætte en speciallægeundersøgelse af ansøgerne. Som det ses af tabellen, var næsten alle disse speciallægeundersøgelser psykologfaglige undersøgelser.

SPECIALUNDERSØGELSER I FASE 3

	2008
Iværksatte specialundersøgelser	25
Procent af alle afgørelser i Fase 3	5%
Psykiatriske undersøgelser	1
Psykologiske undersøgelser	24
Andre undersøgelser	1

6.3.2 GODKENDELSENS INDHOLD

GODKENDELSEN VEDRØRER

	2008	Procent
Adoptivbarn nr. 1	298	67%
Adoptivbarn nr. 2	134	30%
Adoptivbarn nr. 3	14	3%
Adoptivbarn nr. 4 eller flere	2	>1%
Godkendelser i alt	448	100%

Langt de fleste ansøgere – 86 % – fik en såkaldt almen godkendelse, som indbefatter et barn i alderen 0-36 måneder uden væsentligt kendte fysiske eller psykiske problemer. Kun 10 sager vedrørte en udvidet godkendelse til barn med fysiske eller psykiske problemer. Ansøgere, der har fået en almen godkendelse, kan søge om at få udvidet deres godkendelse, hvis det barn, de får stillet i forslag, ligger uden for deres godkendelse (jf. kapitel 6.4).

GODKENDELSENS INDHOLD MHT. BARNETS ALDER

	2008	Procent
Barn 0-36 måneder	388	86%
Barn over 36 måneder	8	2%
Barn 12-36 måneder	12	3%
Barn 12-48 måneder	3	1%
Andet	37	8%
Godkendelser i alt	448	100%

OMFATTER GODKENDELSEN BARN MED FYSISKE ELLER PSYKISKE PROBLEMER?

	2008	Procent
Ja	10	2%
Nej	438	98%
Godkendelser i alt	448	100%

OMFATTER GODKENDELSEN SØSKENDE/TVILLINGER?

	2008	Procent
Ja	66	15%
Nej	382	85%
Godkendelser i alt	448	100%

6.3.3 SAGSBEHANDLINGSTID I FASE 3

I 2008 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 110 dage i fase 3. I 2007 var den tilsvarende sagsbehandlingstid 133 dage. Sagsbehandlingstiden indbefatter tidsrummet fra ansøgerne anmoder om påbegyndelse af fase 3, til samrådet har truffet endelig afgørelse i sagen.

Som det ses af nedenstående tabel, er der, som i fase 1, også i fase 3 forskel mellem de enkelte statsforvaltninger. I fase 3 er det Statsforvaltningen Nordjylland, som har den korteste (96 dage), mens Statsforvaltningen Midtjylland har den længste (118 dage). Samtidig varierer sagsbehandlingstiden i fase 3 ikke i samme omfang som i fase 1. Hvor der i fase 1 er et spænd på 48 dage, er spændet i fase 3 kun 22 dage.

SAGSBEHANDLINGSTID I FASE 3

	Gennemsnit
Hovedstaden	104 dage
Sjælland	114 dage
Syddanmark	111 dage
Nordjylland	96 dage
Midtjylland	118 dage
Hele landet	110 dage

6.3.4 DEN TOTALE SAGSBEHANDLINGSTID

Den totale sagsbehandlingstid dækker over tidsrummet, fra ansøgerne har indgivet deres ansøgning til statsforvaltningen, til der er truffet endelig afgørelse i fase 3. I 2008 var den gennemsnitlige totale sagsbehandlingstid 294 dage. I 2007 var den tilsvarende sagsbehandlingstid 319 dage.

DEN GENNEMSNITLIGE TOTALE SAGSBEHANDLINGSTID

	Gennemsnit
Hovedstaden	292 dage
Sjælland	296 dage
Syddanmark	309 dage
Nordjylland	266 dage
Midtjylland	289 dage
Hele landet	294 dage

6.4 Matchning

6.4.1 STATSFORVALTNINGERNES MATCHNINGSSAGER

I 2008 afsluttede statsforvaltningerne i alt 418 adoptionssager. I 88 % af sagerne – 369 sager i alt – fik ansøgerne stillet et barn i forslag.

SAGENS AFSLUTNING

	2008
Barn forventes hjemtaget til ansøgeren	369 (88%)
Sagen henlagt	24 (6%)
Ansøgernes godkendelse trukket tilbage	25 (6%)
I alt	418 (100%)

DE TI STØRSTE AFGIVERLANDE

	2008	Procent
Etiopien	103	28%
Kina	60	16%
Vietnam	42	12%
Sydafrika	39	11%
Thailand	26	7%
Colombia	25	7%
Korea	19	5%
Indien	16	4%
Bolivia	9	2%
Nigeria	8	2%
Øvrige lande/manglende	22	6%
I alt	369	100%

Siden 2006 er andelen af matchningsager, som er godkendt af samrådet, steget fra 18 % til 29 %. En matchning skal forelægges samrådet, hvis den formidlende organisation er i tvivl om, eller vurderer det sikkert, om barnet falder uden for ansøgerens godkendelse. Matchningen forelægges også samrådet, hvis afgiverlandet ikke har taget stilling til hvilke ansøgere, der skal hjemtage barnet, men alene har bestemt at barnet skal formidles af en af de danske organisationer.

HVEM HAR MATCHET BARNET?

	2008	Procent
Samrådet har godkendt matchningen	105	29%
Den formidlende organisation/giverlandet*	262	71%
Adoptionsnævnet	2	0%
I alt	369	100%

* Der siges her til de sager, hvor organisationen har vurderet, at barnet falder inden for ansøgerens abstrakte godkendelse, hvorefter forslaget sendes direkte til ansøgerne til tilkendegivelse af, om de er indstillet på at modtage barnet. Hvis ansøgerne accepterer barnet, sendes sagen til samrådet alene til orientering.

ALLE MATCHNINGER – OPDELT EFTER FORMIDLENDE ORGANISATION

	2008	Procent af matchninger
AC International Børnehjælp	203	55%
DanAdopt	166	45%
I alt	369	100%

SAGER, HVOR DEN FORMIDLENDE ORGANISATION/GIVERLANDET HAR MATCHET – OPDELT EFTER FORMIDLENDE ORGANISATION

	2008	Procent
AC International Børnehjælp	142	55%
DanAdopt	120	45%
I alt	262	100%

Udvidelse af ansøgernes godkendelse

Hvis den formidlende organisation vurderer, at et udenlandsk matchningsforslag ligger uden for ansøgernes godkendelse, skal organisationen oplyse ansøgerne om matchningen og organisationens vurdering af denne. Ansøgerne skal også oplyses om, at de kan søge om at få udvidet deres godkendelse til at omfatte det konkrete barn. Hvis ansøgerne ikke ønsker at få godkendelsen udvidet, sender organisationen alene sagen til samrådets orientering.

I 2008 fik ansøgerne i 23 % af sagerne udvidet deres godkendelse til at omfatte et konkrete barn. Som det fremgår af tabellen på næste side, er denne andel steget siden 2006, hvor disse sager siden 1994 havde udgjort mellem 13 og 18 % af alle matchningssager.

HAR ANSØGEREN I FORBINDELSE MED MATCHNINGEN FÅET GODKENDELSEN UDVIDET TIL AT OMFATTE DET KONKRETE BARN?

	2008	Procent
Ja	85	23%
Nej	284	77%
I alt	369	100%

ANDEL AF UDVIDEDE GODKENDELSER

	Procent
1994	13%
1997	18%
2000	14%
2001	15%
2002	16%
2003	16%
2004	14%
2005	14%
2006	14%
2007	24%
2008	23%

HAR ANSØGEREN TIDLIGERE I FORBINDELSE MED DENNE ANSØGNING FÅ- ET BRAGT ET BARN I FORSLAG, SOM LÅ UDEN FOR GODKENDELSEN OG DERFOR BLEV AFVIST AF ANSØGEREN?

	2008	Procent
Nej	356	97%
Ja, 1 gang tidligere	12	3%
Ja, 2 gange tidligere	1	>1%
I alt	369	100%

UDVIDEDE GODKENDELSER FORDELT PÅ FORMIDLENDE ORGANISATION

	2008	Procent af matchninger
AC International Børnehjælp	45	22% (n=203)
DanAdopt	40	24% (n=166)
I alt	85	23% (n=369)

BEGRUNDELSE FOR, AT MATCHNINGSFORSLAGET FALDT UDEN FOR ANSØGERNES GODKENDELSE

	2008	Procent (n=85)
Barnet var ældre end den godkendte aldersramme	18	21%
Barnet var yngre end den godkendte aldersramme	4	5%
Fysiske forhold hos barnet	45	53%
Psykiske forhold hos barnet	4	5%
Søskende (flere børn end ansøgeren er godkendt til)	4	5%
Utilstrækkelige oplysninger	2	2%
Andet	15	18%

Der er forholdsvis stor forskel mellem de enkelte lande i forhold til andelen af udvidede godkendelser. Som de tidligere år er der procentvist flest matchingsforslag fra Indien, som har medført en udvidelse af ansøgernes godkendelse. De tidligere år har matchninger fra Kina ligget under gennemsnittet for udvidelse af godkendelser, men i 2008 er Kina det afgiverland, hvorfra procentvist næstfleste matchninger har medført en udvidelse af ansøgernes godkendelse.

UDVIDEDE GODKENDELSE FORDELTE PÅ AFGIVERLAND

	Udvidede godkendelser	Matchninger i alt	Procent
Kina	22	60	37%
Etiopien	15	103	15%
Indien	9	16	56%
Thailand	7	26	27%
Sydafrika	9	39	23%
Colombia	6	25	24%
Vietnam	6	42	14%
Nigeria	2	8	25%
Bolivia	2	9	22%
Korea	0	19	>1%
Øvrige lande	7	22	32%
Alle lande	85	369	23%

6.4.2 DE FORMIDLENDE ORGANISATIONERS MATCHNINGSSAGER

Mens statistikken for statsforvaltningernes matchningssager vedrører afsluttede sager, vedrører de formidlende organisationers matchningssager børn i forslag.

Når de formidlende organisationer afslutter en matchningssag, foretages en statistisk indberetning til nævnet. Hvis det samme barn er blevet matchet med flere ansøgere, registreres hver matching særskilt i statistikken.

I 2008 bragte de formidlende organisationer i alt 454 børn i forslag - 57 % af AC Børnehjælp og 43 % af DanAdopt. Disse børn var i gennemsnit 16 ½ måned gamle på matchningstidspunktet.

MATCHNINGSFORSLAG FORDELT PÅ FORMIDLENDE ORGANISATION

	2008	Procent
AC International Børnehjælp	261	57%
DanAdopt	193	43%
I alt	454	100%

MATCHNINGSFORSLAG FORDELT PÅ DE 10 STØRSTE AFGIVERLANDE

	2008	Procent
Etiopien	132	29%
Kina	81	18%
Sydafrika	46	10%
Vietnam	44	10%
Colombia	36	8%
Thailand	29	7%
Korea	20	4%
Tjekkiet	15	3%
Nigeria	14	3%
Bolivia	13	3%
Øvrige lande/uoplyst	24	5%
I alt	454	100%

ORGANISATIONENS VURDERING AF MATCHNINGSFORSLAGET

	2008 (procent)
Matchningsforslaget ligger inden for ansøgerens godkendelse – forslaget sendt direkte til ansøgeren til tilkendegivelse af, om de er indstillet på at modtage barnet	306 (67%)
Tvivel om, hvorvidt matchningsforslaget ligger inden for ansøgerens godkendelse – forslaget sendt til samrådet	15 (3%)
Matchningsforslaget ligger uden for ansøgerens godkendelse. Forslaget sendt til samrådet, da ansøgeren ønsker at søge om at få godkendelsen udvidet til at omfatte det pågældende barn	59 (13%)
Matchningsforslaget ligger uden for ansøgerens godkendelse. Forslaget er alene sendt til orientering til samrådet, da ansøgeren ikke har ønsket at søge om udvidet godkendelse	7 (2%)
Sagen er sendt til samrådet, da giverlandet har bragt et barn i forslag uden på forhånd at tage stilling til hos hvilken adoptant, barnet ønskes placeret	19 (4%)
Sagen er sendt til samrådet, da ansøgeren har reflekteret på omtalen af et konkret barn ("børn søger forældre")	48 (11%)
I alt	454 (100%)

I de tilfælde, hvor ansøgerne ikke ønsker at søge om at få udvidet godkendelsen til at omfatte det konkrete barn i forslag, kan det forekomme, at dette barn stilles i forslag til andre ansøgere. Antallet af matchningsforslag uden for ansøgernes godkendelse indbefatter derfor et mindre antal børn, da det samme barn kan være stillet i forslag til flere ansøgere. Som det ses af nedenstående tabel, var dette kun tilfældet i ganske få sager. I alene 12 sager (3 %) blev barnet stillet i forslag et eller flere gange.

HVOR MANGE GANGE HAR BARNET VÆRET STILLET I FORSLAG TIL DANSK ANSØGER?

	2008	Procent
Kun denne ene gang	442	97%
1 gang tidligere	10	2%
2 gange tidligere	1	>1%
3 eller flere gange tidligere	1	>1%
I alt	454	100%

Uden for en almen godkendelse

I 2008 blev barnet i 115 af organisationernes matchningssager (25 %) vurderet uden for en almen godkendelse, eller organisationen var i tvivl herom. I 2007 var den tilsvarende andel ligeledes 25 %. I 2006 var andelen 18 %.

HAR ORGANISATIONEN VURDERET, AT BARNET FALDER INDEN FOR EN ALMEN GODKENDELSE?

	2008	Procent
Ja	339	75%
Nej/i tvivl	115	25%
I alt	454	100%

BEGRUNDELSER FOR, AT BARNET VURDERES UDEN FOR/TVIVL

	2008	Procent (n=115)
Fysiske forhold hos barnet	59	51%
Psykiske forhold hos barnet	9	8%
Barnet er ældre end 36 måneder	31	27%
Søskende	16	14%
Utilstrækkelige oplysninger	13	11%
Andet	15	13%

MATCHNINGSFORSLAG UDEN FOR EN ALMEN GODKENDELSE FORDELT PÅ FORMIDLENDE ORGANISATION

	2008	Procent
AC International Børnehjælp	59	23% (n=261)
DanAdopt	56	29% (n=193)
I alt	115	25% (n=454)

I forhold til afgiverlandene afspejler tabellen tidligere års struktur, hvor matchninger fra Indien og Tjekkiet ligger over det samlede gennemsnit, mens tallene for Korea og Vietnam ligger under. Til forskel fra tidligere år ligger andelen af matchninger uden for en almen godkendelse fra Kina i 2008 højere end det samlede gennemsnit.

MATCHNINGSFORSLAG UDEN FOR EN ALMEN GODKENDELSE FORDELT PÅ AFGIVERLAND

	2008	Procent
Etiopien	29	22% (n=132)
Kina	30	37% (n=37)
Thailand	11	38% (n=29)
Colombia	10	28% (n=36)
Sydafrika	7	15% (n=46)
Tjekkiet	7	47% (n=15)
Bolivia	5	38% (n=13)
Vietnam	4	9% (n=44)
Indien	3	50% (n=6)
Nigeria	2	14% (n=14)
Øvrige lande	7	39% (n=18)
I alt	115	25% (n=454)

Som det fremgår af nedenstående tabel, faldt langt de fleste af matchningsforslagene uden for ansøgenes godkendelse. I alene tre sager blev matchningen vurderet inden for ansøgenes godkendelse. Også i ganske få sager valgte ansøgerne ikke at søge om udvidelse af deres godkendelse til at omfatte det konkrete barn. Kun 6 % af matchningerne fik dette udfald. I 2007 var denne andel tilsvarende 6 %, mens den i 2006 var 16 %.

FORSLAG UDEN FOR EN ALMEN GODKENDELSE FORDELT PÅ BEHANDLINGEN AF MATCHNINGSFORSLAGET

	2008 (procent)
Matchningsforslaget ligger inden for ansøgerens godkendelse – forslaget sendt direkte til ansøgeren til tilkendegivelse af, om de er indstillet på at modtage barnet	3 (3%)
Tvivl om, hvorvidt matchningsforslaget ligger inden for ansøgerens godkendelse – forslaget sendt til samrådet	14 (12%)
Matchningsforslaget ligger uden for ansøgerens godkendelse. Forslaget sendt til samrådet, da ansøgeren ønsker at søge om at få godkendelsen udvidet til at omfatte det pågældende barn	53 (46%)
Matchningsforslaget ligger uden for ansøgerens godkendelse. Forslaget er alene sendt til orientering til samrådet, da ansøgeren ikke har ønsket at søge om udvidet godkendelse	7 (6%)
Sagen er sendt til samrådet, da giverlandet har bragt et barn i forslag uden på forhånd at tage stilling til, hos hvilken adoptant, barnet ønskes placeret	2 (2%)
Sagen er sendt til samrådet, da ansøgeren har reflekteret på omtalen af et konkret barn ("børn søger forældre")	36 (31%)
I alt	115 (25%)

Uden for ansøgernes godkendelse

I 2008 vurderede organisationen i 66 matchningsforslag, at barnet var uden for ansøgernes godkendelse. I tabellerne er alene medregnet de sager, hvor barnet er vurderet uden for ansøgernes godkendelse og ikke de sager, hvor organisationen har været i tvivl eller afgiverlandet ikke har taget stilling til, hvilke ansøgere barnet konkret skal matches med.

MATCHNINGSFORSLAG UDEN FOR ANSØGERNES GODKENDELSE FORDELT PÅ FORMIDLENDE ORGANISATION

	2008	Procent
AC International Børnehjælp	29	44%
DanAdopt	37	56%
I alt	66	100%

MATCHNINGSFORSLAG UDEN FOR ANSØGERNES GODKENDELSE FORDELT PÅ AFGIVERLAND

	Uden for ansøgernes godkendelse	Matchningsforslag i alt	Procent
Etiopien	23	132	17%
Colombia	11	36	31%
Thailand	7	29	24%
Sydafrika	7	46	15%
Bolivia	5	13	38%
Kina	5	81	6%
Vietnam	3	44	7%
Nigeria	2	14	14%
Andet	3	59	5%
I alt	66	454	15%

6.5 Antal hjemtagne børn

Tabellen viser antallet af udenlandske adoptivbørn, som i 2008 blev hjemtaget via de formidlende organisationer. I 2008 blev der hjemtaget 395 børn fra 18 forskellige afgiverlande. Etiopien var i 2008 det største afgiverland. 23 % af børnene blev hjemtaget fra Etiopien. Dernæst kom Kina og Sydafrika. Lidt mere end halvdelen af alle børnene blev i 2008 hjemtaget fra et af disse tre lande.

UDENLANDSKE ADOPTIVBØRN HJEMTAGET I 2008 - FORDELT PÅ LAND OG FORMIDLENDE ORGANISATION:

	AC Børne- hjælp	DanAdopt	I alt	Andel
Bolivia	8	5	13	3 %
Bulgarien	0	1	1	>1 %
Burkino Faso	3	0	3	1 %
Colombia	31	1	32	8 %
Etiopien	51	41	92	23 %
Indien	0	16	16	4 %
Kina	57	12	69	17 %
Korea	0	25	25	6 %
Mali	1	0	1	>1 %
Nepal	2	0	2	1 %
Nigeria	6	0	6	2 %
Peru	5	0	5	1 %
Sri Lanka	2	4	6	2 %
Sydafrika	28	20	48	12 %
Thailand	14	14	28	7 %
Tjekkiet	8	0	8	2 %
Uganda	0	1	1	>1 %
Vietnam	10	29	39	10 %
Total	226	169	395	100 %

ØVRIGE AKTØRER PÅ ADOPTIONSOMRÅDET

Adoptionssamrådene

Adoptionssamrådene er nedsat af justitsministeren for indtil fire år ad gangen og er placeret i hver af de fem statsforvaltninger. Et samråd består af et medlem med social uddannelse, en jurist og en læge.

Samrådet træffer i fremmedadoptionssager blandt andet afgørelse om, hvorvidt en ansøger kan godkendes som adoptant. Samrådet kan i den forbindelse træffe beslutning om, at en specialundersøgelse kan iværksættes, ligesom samrådet kan træffe afgørelse om bortfald af en godkendelse som adoptant, hvis betingelserne for at blive godkendt som adoptant ikke længere er opfyldt, eller hvis ansøgeren i øvrigt ikke kan anses for egnet som adoptant.

Statsforvaltningerne

Adoptionsopgaverne er pr. 1. januar 2007 samlet i statsforvaltningerne, der behandler alle ansøgninger om adoption.

I forbindelse med ansøgninger om godkendelse som adoptant varetager statsforvaltningen sekretariatsfunktionen for adoptionssamrådet. Statsforvaltningen tilvejebringer i den forbindelse blandt andet de oplysninger, der er nødvendige for, at samrådet kan træffe afgørelse i sagerne, ligesom statsforvaltningen forbereder sagens behandling i samrådet i øvrigt.

Hvis statsforvaltningen i fase 1 vurderer, at ansøgeren utvivlsomt opfylder de generelle betingelser for godkendelse, træffer statsforvaltningen afgørelse om, at undersøgelses- og godkendelsesforløbet kan fortsætte uden forelæggelse af sagen for samrådet. Hvis statsforvaltningen vurderer, at der foreligger tvivl om, hvorvidt ansøgeren opfylder betingelserne, forelægges sagen for samrådet.

Den endelige afgørelse om godkendelse i fase 3 træffes af samrådet.

www.statsforvaltning.dk

Familiestyrelsen

Ifølge adoptionsloven fastsætter justitsministeren regler om godkendelse som adoptant og om adoptionssagers behandling med videre. I praksis varetages disse opgaver af Familiestyrelsen. Styrelsen er herudover centralmyndighed i henhold til Haagerkonventionen af 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.

I forbindelse med sager om international fremmedadoption tilrettelægger og udbyder Familiestyrelsen de adoptionsforberedende kurser, der indgår i fase 2 af undersøgelses- og godkendelsesforløbet.

Familiestyrelsen fører desuden tilsyn med de formidlende organisationers faglige, økonomiske og organisatoriske forhold. I sager, hvor samtykke til adoption er givet i udlandet, og hvor den udenlandske adoptionsafgørelse umiddelbart ikke anerkendes i Danmark, skal Familiestyrelsen tage stilling til, hvorvidt samtykket kan ligestilles med et samtykke afgivet for en dansk myndighed eller institution.

Familiestyrelsen
Kristineberg 6
2100 København Ø
www.familiestyrelsen.dk

De formidlende organisationer

Organisationerne yder bistand til at etablere forbindelse mellem en godkendt adoptant og et udenlandsk barn med henblik på adoption, samt bistand til at gennemføre adoptionen.

Justitsministeren har autoriseret AC Børnehjælp og DanAdopt til at yde adoptionshjælp.

AC Børnehjælp
Elkjærvej 31
Postboks 152
8230 Åbyhøj
www.a-c.dk

DanAdopt
Birkerød Hovedgade 24
3460 Birkerød
www.danadopt.dk

Landsforeningen Adoption & Samfund

Adoption & Samfund er en interesseorganisation, som har til formål at skabe de bedst mulige betingelser for adopterede og deres forældre.

Adoption & Samfund
Teglvej 4, Frifelt
6780 Skærbæk
www.adoption.dk
foreningen@adoptionogsamfund.dk

ORDFORKLARING

Almen godkendelse

Er den mest almindelige godkendelse. Ansøgere, der har en almen godkendelse, er godkendt til et barn i alderen 0-36 måneder uden væsentlige kendte fysiske eller psykiske problemer.

Udvidet godkendelse

En godkendelse, som ligger uden for den almene godkendelse, dvs. en godkendelse til at adoptere et ældre barn, søskende eller et barn, som på grund af kendte fysiske eller psykiske helbredsmæssige forhold må anses for særligt ressourcekrævende.

Hvis et barn i forslag falder uden for ansøgernes godkendelse, og ansøgeren ønsker at få godkendelsen udvidet til at omfatte barnet, er det samrådet, som skal tage stilling til, om en sådan ansøgning kan imødekommes.

Haagerkonventionen

Danmark har tiltrådt Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner. Konventionen er trådt i kraft i Danmark den 11. november 1997. Konventionsteksten findes på Haagerkonferencens hjemmeside: <http://www.hcch.net/e/conventions/text33e.html>

Det permanente Bureau i Haag

Det permanente bureau varetager forberedelse og tilrettelæggelse af Haagerkonferencens samlinger, møderne i Rådet og i de særlige udvalg, samt det øvrige sekretariatsarbejdet for Haagerkonferencens samlinger. Haagerkonferencen om International Privatret er en international organisation, der igennem en lang årrække har arbejdet med harmonisering af international privatret, hovedsagelig gennem udarbejdelse og forhandling af internationale konventioner. Haagerkonferencens arbejde har resulteret i et betydeligt antal vigtige konventioner på forskellige områder inden for international privatret. Organisationen har hidtil vedtaget 35 konventioner, herunder Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner og tæller i dag 65 medlemmer, heriblandt alle Den Europæiske Unions medlemsstater.

Fase 1

I fase 1 af undersøgelses- og godkendelsesforløbet vurderes det, om ansøgeren opfylder de generelle godkendelseskrav, som stilles til ansøgerens alder, samliv, helbred, strafforhold, boligforhold og økonomi. Kravene er nærmere fastlagt i godkendelsesbekendtgørelsen. Hvis ansøgeren opfylder de generelle krav, giver samrådet tilladelse til, at undersøgelses- og godkendelsesforløbet kan fortsætte. Opfylder ansøgeren ikke betingelserne, giver samrådet afslag på ansøgningen.

Fase 2

Fase 2 består af et adoptionsforberedende kursus. Kurset er obligatorisk for alle, der søger om adoption af et barn fra et andet land for første gang. Kurset består af to weekendkurser og afvikles tre steder i landet.

Fase 3

Fase 3 kan påbegyndes, når ansøgeren – efter at have deltaget i det adoptionsforberedende kursus – på ny retter henvendelse til samrådet. I fase 3 skal det vurderes, om man også efter en individuel vurdering kan anses for egnet til at adoptere et barn fra et andet land.

Det faseopdelte undersøgelses- og godkendelsesforløb gælder ikke for godkendelse til adoption af dansk barn.

Matchning

En matchning finder sted, når en af de formidlende organisationer bringer et konkret barn i forslag til en ansøger eller et ansøgerpar. Hvis den formidlende organisation selv har matchet barnet med ansøgeren, skal sagen altid sendes til samrådet. Hvis det er organisationens udenlandske samarbejdspart, der har matchet, sker et af følgende hændelsesforløb:

- ◆ Ligger matchingforslaget ifølge den formidlende organisation inden for ansøgerens godkendelsesramme, sendes matchningsforslaget direkte til ansøgeren, der skal tilkendegive om barnet ønskes hjemtaget.
- ◆ Hvis den formidlende organisation er i tvivl, om barnet ligger inden for ansøgerens godkendelse, forelægger organisationen sagen for adoptionssamrådet, der tager stilling til, om matchningforslaget ligger inden for ansøgerens godkendelsesramme.
- ◆ Ligger matchningforslaget ifølge den formidlende organisation uden for ansøgerens godkendelse, skal organisationen gøre ansøgeren bekendt med, at forslaget vurderes at ligge uden for godkendelsen, og at ansøgeren har mulighed for at søge om at få udvidet den abstrakte godkendelse til at omfatte det konkrete barn. Erklærer ansøgeren, at vedkommende ønsker at ansøge om dette, forelægges dette spørgsmål samrådet.